

Tit - comentarii H. Rossier

Introducere - Tit

S-a spus pe bună dreptate că prima epistolă către Timotei și epistola către Tit își trag caracterul din misiunea cu care apostolul îi însărcinase pe cei doi delegați și însoțitori ai săi în lucrare. Timotei trebuia să vegheze asupra învățăturii sănătoase (1 Timotei 1.3-4), Tit asupra rînduiei în casa lui Dumnezeu (Tit 1.5).

Avînd intenția să ne ocupăm numai de epistola către Tit, nu ne vom opri la contrastele dintre aceste două epistole, ci ne vom mărgini mai degrabă să prezentăm punctele lor de contact, pentru a ajuta, în măsura noastră, la explicarea acestui subiect important.

Epistola către Tit, deși insistă mult, ca și prima epistolă către Timotei, asupra învățăturii (didaskalia, în limba greacă, în capitolul 1.9; 2.1,3,7-10 și 1 Timotei 1.10; 2.7; 4.6,13,16; 5.17; 6.1,3), opunînd-o doctrinei învățătorilor mincinoși, insistă totuși mai mult asupra adevărilor fundamentale ale creștinismului. Ea scoate în relief roadele acestor adevăruri în viața practică a credincioșilor, astfel încît o rînduială frumoasă să poată caracteriza casa lui Dumnezeu și o armonie deplină să poată exista între toate mădularele ei.

"Învațatura sanatoasă" cuprinde toate principiile divine care ne sînt expuse în trei texte esențiale ale acestor epistole. Găsim:

În primul din aceste texte (capitolul 1.1-4), învățătura creștinismului rezumată în marile adevăruri care îl caracterizează;

- în cel de al doilea (capitolul 2.11-14), ansamblul creștinismului, nu în adevărurile sale caracteristice, ci în realizarea sa practică privitor la mersul nostru și la comportarea noastră;

- al treilea (capitolul 3.4-7) ne lămurește asupra lucrării lui Dumnezeu în noi și asupra mijloacelor de care El S-a slujit pentru a ne aduce la El și a ne dobîndi mîntuirea.

Vom avea ocazia să reluăm și să explicăm în amănunt toate aceste versete; dar înainte de a începe se impune o observație: este foarte important, în zilele prin care trecem, să insistăm asupra marelui adevăr și anume: practica vieții creștine este nedespărțită de învățătura sănătoasă. Într-adevăr, întîlnim astăzi din ce în ce mai mult pretenția de a-i îndruma pe creștini să producă roade după voia lui Dumnezeu, în ciuda învățăturilor nesănătoase care strică sau ruinează adesea adevărurile cele mai esențiale ale creștinismului. Se discreditează Sfînta Scriptură, singura și infailibilă (care nu poate greși) culegere a acestor adevăruri. Luîndu-i vieții creștine baza sa absolută, care este Cuvîntul inspirat, se uită faptul că roade nu pot să fie produse fără pomul care să le poarte. Socotindu-l pe omul căzut capabil fără Revelație de a produce prin el însuși roade pentru Dumnezeu, se uită că un pom rău nu va aduce niciodată roade bune. Făcînd din Cuvîntul lui Dumnezeu numai o călăuză dotată cu o moralitate superioară, dar scrisă sub influența erorilor și a prejudecăților diversilor săi autori, se uită că chiar un pom bun, lipsit de seva care îl hrănește, prin jupuirea scoarței lui, este incapabil de a produce o recoltă suficientă, sau chiar o recoltă oarecare.

Legătura intimă între învățatură și viața practică se află la fiecare pas în Scripturi. Psalmul 119 ne arată că numai prin Cuvîntul lui Dumnezeu, cărarea celui drept este trasată și luminată. Fără învățătura Scripturii, credinciosul mărturisește că a fost ca „o oaie pierdută”. Cele două epistole către Timotei sînt pline de acest adevăr. În 2 Timotei 3.16, Scripturile insuflate de Dumnezeu ne învață și ne mustră cu privire la dreptatea practică, în toată purtarea noastră. Capitolul 2 din epistola noastră ar fi de ajuns el singur pentru a ne convinge de acest adevăr important. Totuși să nu uităm că chiar creștinul, care are o deplină încredere în autoritatea absolută a Cuvîntului scris, vede totdeauna că gustul vieții sale practice depinde de măsura în care el se hrănește din Scripturi, de măsura în care el rămîne în contact cu ele și se supune învățăturii lor.

„Pavel, rob al lui Dumnezeu și apostol al lui Isus Hristos, potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu și cu cunoștința adevărului, care este potrivit cu evlavia, în nădejdea vieții veșnice, făgăduite mai înainte de vremurile timpului, de Dumnezeu, care nu poate să mintă, ci Și-a descoperit Cuvîntul la timpul potrivit, prin vestirea care mi-a fost încredințată, după porunca lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, către Tit, adevăratul meu copil, potrivit cu credința noastră comună: har și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Hristos Isus, Mîntuitorul nostru" (versetele 1-4).

Acesta este primul text esențial al epistolei noastre. Cum am spus, aceste patru versete rezumă în cîteva cuvinte subiectul inepuizabil al marilor adevăruri ale creștinismului.

Aflăm mai întîi că izvorul acestor binecuvîntări se află în Dumnezeu însuși. El ne este înfățișat în primul rînd în caracterul Său absolut, ca Dumnezeu, apoi ca Dumnezeul Adevărat care nu poate minți, apoi ca Dumnezeul Mîntuitor, descoperindu-Se în felul acesta unor ființe pierdute; în sfîrșit, ca Dumnezeu Tatăl, Dumnezeul iubirii. Dar, numai în Isus Hristos, Mîntuitorul nostru, avem descoperirea a tot ceea ce Dumnezeu este pentru noi.

Apostolul Pavel este instrumentul acestei descoperiri. El se intitulează „rob al lui Dumnezeu”. Acest titlu nu se întîlnește decît de două ori în epistole (aici și în Iacov 1.1) și de cîteva ori în Apocalipsa, în timp ce acela de rob al lui Isus Hristos este mai frecvent. A fi rob al lui Dumnezeu presupune o dependență absolută, teamă și cutremur în exercitarea funcțiilor sale, respect pentru fiecare cuvînt ieșit din gura lui Dumnezeu, un adînc sentiment al responsabilității noastre. În același timp, marele apostol al neamurilor este plasat prin calitatea sa de rob în poziția cea mai umilă și cea mai de jos. Această atitudine avea să fie un exemplu pentru Tit, care tocmai era chemat să ocupe un loc de cinste. Și dacă apostolul însuși avea o poziție atît de umilă și atît de dependentă, cu cît mai mult trebuia să fie aceasta la ucenicul său!

Ca rob al lui Dumnezeu, Pavel nu-și aparține lui însuși. Ceea ce Dumnezeu așteaptă de la robul Său este o ascultare fără rezervă, o credincioșie atentă în a se achita de mesajul pe care Stăpînul căruia Îi aparține i l-a încredințat. Dar acest mesaj solemn nu are nimic înspăimîntător și nu conține nici o amenințare, căci acela care îl duce altora este rob al „Dumnezeului Mîntuitor”.

De aceea Pavel se întitulează și „apostol al lui Isus Hristos”. Dacă Dumnezeu a pus adevărul în mîinile sale, Hristos îl trimite pentru a-l face cunoscut și a-l răspîndi. Această misiune îl plasează pe apostolul Pavel într-o relație deosebită cu Hristos, ca apostolul Său, trimis de El pentru a aduce lumii adevărurile pe care Dumnezeu le avea în vedere din toată veșnicia, adevăruri care erau oferite oamenilor, ca trebuind să fie partea lor în virtutea lucrării lui Hristos. De aceea apostolul Pavel poate spune: „Isus Hristos, Mîntuitorul nostru”, deci El este autorul mîntuirii, care făcea parte din veșnicie din planurile Dumnezeului iubirii față de noi. Pavel vorbește despre această mîntuire ca aparținîndu-i lui însuși. El poate să spună: Hristos este nu numai Mîntuitorul, dar El este al meu și al tuturor acelor care cred în El: Mîntuitorul nostru. Mîntuirea ne-a fost dobîndită de Isus Hristos. El însuși a devenit rob al lui Dumnezeu pentru a ne-o obține și slujitor al nostru pentru ca noi să o folosim după ce El a săvîrșit-o (Filipeni 2.6-8).

Să vedem acum în ce constă slujba apostolului:

1. Apostolatul său nu are nimic comun cu principiile iudaismului. El este în întregime independent de Lege. El este potrivit cu credința aleșilor lui Dumnezeu.

El nu se adresează nici firii, nici voinței omului, ci credinței, în contrast cu Legea. În plus, el exclude în întregime principiul iudaic al unui popor chemat pe temeiul unei descendențe firești. Fără îndoială, această descendență era stabilită la origine numai pe credința lui Avraam, deși lăsa să dăinuie legături potrivite cu firea, cu poporul ieșit din el. Dar acest popor în firea lui păcătoasă, chemat să se supună Legii, a pierdut prin neascultarea sa orice drept de a fi recunoscut ca poporul lui Dumnezeu și nu va găsi din nou mai tîrziu acest titlu, decît pe temeiul credinței aleșilor, ca și noi.

Apostolatul lui Pavel se adresa credinței individuale și nu a unui popor privilegiat, ieșit dintr-o descendență pămîntească. Aceia care primeau această credință erau aleși ai lui Dumnezeu, pe care El îi avea în vedere din toată veșnicia ca să fie ai Lui și care, mîntuiți prin credință, constituiau de acum înainte, prin strîngerea lor laolaltă, un popor ceresc.

Aceste două lucruri, credința și alegerea, caracterizează, într-un chip absolut creștinismul, în contrast cu iudaismul. Și una și alta depind în întregime de har, și nu de lege”.

2. Al doilea subiect al apostolatului lui Pavel era „cunoștința adevărului care este potrivit cu evlavia.”

Adevărul, adevărul în întregime, îl dădea el ca să fie cunoscut, nimic mai puțin decît aceasta. Ce este deci adevărul? El este, așa cum am arătat în altă parte, deplina descoperire a ceea ce Dumnezeu este (a firii Sale), a ceea ce El spune (a Cuvîntului Său) și a ceea ce El gîndește (a Duhului Său), cu alte cuvinte, descoperirea Tatălui, a Fiului și a Duhului Sfînt.

Ceea ce Dumnezeu este ne este descoperit în Hristos, în care locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii (Coloseni 2.9). În Hristos noi Îl cunoaștem pe Dumnezeu ca Acela care este lumină și care este iubire.

Adevărul este după aceea ceea ce Dumnezeu spune, adică este Cuvîntul Său. „Cuvîntul Tău” zice Isus „este adevărul” (Ioan 17.17). Acest Cuvînt ne este adus de Hristos. El este deci totodată ceea ce Dumnezeu este și ceea ce Dumnezeu spune. În Evanghelia lui Ioan, care Îl înfățișează ca „Fiul lui Dumnezeu”, El spune continuu: „Eu sînt”. Cînd iudeii îl întreabă: „Cine ești Tu?” El le răspunde: „Ceea ce de la început vă spun că sînt” (Ioan 8.25). Identificarea absolută în Hristos ale acestor două laturi ale adevărului: ceea ce Dumnezeu este și ceea ce El spune, firea Sa și Cuvîntul Său, ne sînt înfățișate în acest verset. Dumnezeu ne-a vorbit în Hristos („în Fiul”), în contrast cu felul fragmentar în care El vorbise altădată prin proroci (Evrei 1.1), prezentînd prin ei o parte a adevărului, în timp ce în Hristos, care este Cuvîntul, Dumnezeu prezintă acum adevărul în totalitatea sa. Creștinismul este suprema și singura expresie completă a adevărului, pentru că adevărul ne vorbește aici (în creștinism) „în Fiul”. Adevărul a venit prin El, nu prin Moise, pentru că el a venit într-o Persoană care este Adevărul însuși, așa cum Cuvîntul ni-l descoperă.

Apoi adevărul este gîndul lui Dumnezeu asupra tuturor lucrurilor. Acest gînd este în Hristos, și Duhul dă mărturie despre el, căci „Duhul este adevărul” (1 Ioan 5.6). El dă mărturie că viața veșnică este în Hristos și ne este dobîndită prin jertfa Sa. Adevărul găsește deci desăvîrșita sa expresie în Hristos, căci El Însuși este adevărul: „Eu sînt Adevărul” (Ioan 14.6).

Sub legămîntul legii, Dumnezeu nu a descoperit tot gîndul Său. El nu S-a făcut cunoscut ca Dumnezeul iubirii: cel mult, descoperirea pe care Domnul a dat-o cu privire la El Însuși, sub lege, a fost însoțită de proclamarea îndurării Sale (Exod 34.6). Sub lege, Dumnezeu nu a descoperit nici că omul este pierdut, căci legea presupunea posibilitatea pentru om de a obține viața, ascultînd de poruncile lui Dumnezeu. Domnul nu a descoperit în lege nici gîndul Său asupra lumii, căci sub lege lumea nu era încă înfățișată ca definitiv înrobîtă de Satan și condamnată - nici asupra cerului, căci omul, fiind păcătos, avea cerul închis și legea nu putea să-i promită decît o binecuvîntare pămîntească. Dumnezeu Însuși, nici El nu era arătat sub lege și rămînea ascuns într-un adînc necunoscut, îndărătul perdelei. Nici nu era vorba, sub lege, de o jertfă care să fi putut ridica păcatele și să împace, odată pentru totdeauna, pe păcătos cu Dumnezeu.

În rezumat, adevărul era cunoscută sub lege, numai într-o măsură parțială. În plinătatea ei, această cunoaștere aparține în mod exclusiv creștinismului.

Dar să notăm aici un al doilea punct: Această cunoaștere a adevărului este potrivită cu evlavia. Evlavia este menținerea relațiilor obișnuite între sufletul nostru și Dumnezeu, menținere scoasă din cunoașterea adevărului. „Taina evlaviei” în 1 Timotei 3.16 nu este altceva; este secretul prin care evlavia este produsă, prin care sufletul este adus în starea de a se bucura de legăturile sale cu Dumnezeu și este menținut aici. Adevărul, cum am văzut, se rezumă în întregime într-o singură Persoană, Isus, Dumnezeu arătat în trup. El singur ne-a făcut să cunoaștem pe Dumnezeu și ne-a pus în legătură cu El. De aceea „taina evlaviei care este mare” se rezumă în cunoașterea lui Hristos singur: „Dumnezeu a fost arătat în trup, a fost îndreptățit în Duh, a fost văzut de îngeri, a fost vestit printre neamuri, a fost crezut în lume, a fost

înalțat în slavă" (1 Timotei 3.16).

Cunoașterea adevărului, dacă n-ar avea evlavie drept rezultat, l-ar duce pe om la condamnarea sa veșnică, căci ea nu l-ar pune niciodată în legătură cu Dumnezeu: În loc de a avea adevărul care este potrivit cu evlavie, se poate să-l ai și să trăiești în nelegiuire (Romani 1.18); și omul care cunoaște adevărul în felul acesta va fi obiectul miniei lui Dumnezeu, în loc de a fi obiectul favorii Sale.

3. Apostolatul încredințat lui Pavel avea drept bază nădejdea vieții veșnice. Această nădejde este o siguranță care nu are nimic vag, nici nesigur, ca nădejdea omenească, căci ea aparține credinței. Viața veșnică a fost făgăduită de Dumnezeu însuși, mai înainte de vremurile timpului; și cum ar putea Dumnezeu să mintă? El a spus: „Eu am vestit de la început ce are să se întâmple și cu mult înainte ce nu este încă împlinit. Eu zic: „Hotărârile Mele vor rămâne în picioare și Îmi voi aduce la îndeplinire toată plăcerea Mea" (Isaia 46.10). „Aleșii lui Dumnezeu" au deja acum această viață, prin credința într-un Hristos care a murit (Ioan 6.54). „El este Dumnezeu adevărat și viața veșnică." (1 Ioan 5.20). Oricine crede în El are această viață, nu viața omenească pieritoare, ci o viață spirituală fără sfârșit, viața lui Dumnezeu însuși, o viață în stare să-L cunoască pe Dumnezeu, să se bucure de El, să aibă părtășie cu Tatăl și cu Fiul Său Isus Hristos. Aceasta este „viața veșnică". Fără îndoială, atâta timp cât creștinul va fi pe pământ, se va bucura și se va folosi de această viață într-un chip imperfect; dar în curând, în slavă, noi vom pricepe toată valoarea acestei vieți, când îl vom vedea pe El, viața noastră și vom fi asemenea Lui; când vom cunoaște cum am fost cunoscuți; când ne vom bucura de desfătările nespuse ale unei părtășii desăvârșite și neîntrerupte cu El, ținta nădejzii noastre.

Aceasta este învățătura creștină, esența chiar a creștinismului. Cu siguranță, noi putem izbucni în cuvinte împreună cu apostolul: „O, adâncul bogăției, înțelepciunii și științei lui Dumnezeu!" Da, ce bogății nemărginite! Ce țință! Ce siguranță! Ce bucurie! Ce fericire și ce pace în legăturile noastre cu Dumnezeu! Ce bucurie desăvârșită în părtășia Sa! Ce siguranță pentru viitor! Există cunoaștere care să poată fi comparată cu aceea pe care Evanghelia ne-o aduce?

4. Dumnezeu Și-a descoperit la vremea Lui Cuvîntul Său. În contrast cu „vremurile timpului" există „timpul potrivit". Este timpul în care sîntem; este ziua de astăzi, în care Dumnezeu a manifestat din plin tot sfatul harului Său, despre care am vorbit. Acest „timp potrivit" a fost hotărît de Dumnezeu mai dinainte; el a apărut însă acum. El a fost inaugurat printr-un fapt unic în istorie și a cărui valoare va umple și veșnicia: este vorba de crucea lui Hristos și de învierea Fiului lui Dumnezeu din morți. Acolo tot sfatul lui Dumnezeu față de noi a fost din plin arătat. Vălul care ne despărțea de Dumnezeu este sfîșiat, intrarea înaintea Lui este deschisă în plină lumină, legătura cu El, ca Tatăl al nostru, este stabilită pentru totdeauna, moștenirea este vestită ca parte a noastră cu Hristos în slavă - și toate acestea prin El și în El.

Nimic asemănător nu a fost vestit nici cunoscut mai înainte. Cuvîntul Dumnezeului care nu poate minți este acum arătat. Gîndurile veșnice ale lui Dumnezeu existau pînă atunci în taina sfaturilor Sale; ele sînt acum cunoscute și vestirea acestui Cuvînt a fost încredințată lui Pavel. Ce mare însemnătate avea deci apostolatul său! De atunci Cuvîntul lui Dumnezeu este complet (Coloseni 1.25). Propovăduirea sa era o poruncă și noi știm cum apostolul a ascultat de ea. Dar această poruncă nu avea nici o asemănare cu legea, căci nu Domnul (Iehova), Dumnezeul din Sinai, ci Dumnezeul Mîntuitor Se descoperea la timpul potrivit în Cuvîntul a cărui propovăduire era încredințată apostolului. Pavel adresează epistola sa lui Tit (versetul 4). Acesta era adevăratul copil al apostolului. El a fost născut potrivit cu adevărul și a primit pe acesta din urmă pe același temei ca și părintele său duhovnicesc, pe temeiul credinței.

Această credință era comună lui Pavel și lui Tit (iudeului și păgînului), dar Pavel a fost instrumentul pentru a o comunica acestuia din urmă.

Dumnezeu Tatăl și Hristos Isus Mîntuitorul nostru, iubirea divină și harul divin se unesc pentru a aduce lui Tit un mesaj fericit de har și de pace ca binecuvîntări actuale, care erau partea sa, ca și aceea a apostolului care avea același Mîntuitor ca și ucenicul său.

„Pentru aceasta te-am lăsat în Creta, ca să pui în rînduială ce mai rămîne de rînduit și să așezi bătrîni în fiecare cetate, după cum ți-am poruncit: dacă este cineva fără vină, soț al unei singure soții, avînd copii credincioși care să nu fie învinuiți de destrăbălare sau neascultare. Căci supraveghetorul, ca econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie fără vină, să nu fie încăpățînat, nici mînios, nici dedat la vin, nici bătaș, nici lacom de cîștig urît, ci să fie primitor de oaspeți, iubitor de bine, cumpătat, drept, sfînt, înfrînat, să se țină de Cuvîntul adevărat, care este potrivit cu învățătura, ca să fie în stare atît să încurajeze cu învățătura sănătoasă, cît și să înfrunte pe cei care vorbesc împotriva" (versetele 5-9).

Am văzut care sînt bazele creștinismului: credința aleșilor, adevărul potrivit cu evlavie, viața veșnică, Cuvîntul lui Dumnezeu și, în sfîrșit, propovăduirea care scoate din Cuvînt aceste lucruri. Toate aceste subiecte sînt cuprinse în ceea ce este numit „învățătura sănătoasă" sau: „învățătura sfîntă".

Versetele 5-9 pe care le-am citat tratează despre buna rînduială în Adunare, dar buna rînduială nu poate avea loc fără învățătura sănătoasă. Asupra acestui adevăr am atras atenția la începutul acestei scrieri.

Această învățătură este încredințată tuturor acelora cărora Dumnezeu le-a dat o răspundere specială în adunare: lui Tit mai întîi (2.1), bătrînilor (1.9), femeilor în vîrstă, într-o măsură, este adevărat, foarte limitată (2.3), tinerilor (2.6-7). În sfîrșit, învățătura are modelul ei desăvîrșit în învățătura harului care a fost arătat în Isus (2.11-12).

Slujba încredințată lui Tit consta în a stabili, a reglementa și a menține buna rînduială în adunările lui Dumnezeu din Creta, în timp ce slujba încredințată lui Timotei în adunarea din Efes consta în a veghea într-un chip special asupra învățăturii, pentru ca ea să nu fie falsificată. Slujba încredințată apostolului Pavel era nespun mai întinsă decît aceea a delegaților săi: el avea administrarea tainei lui Hristos în această lume (Efeseni 3.2,9; 1.10; 1 Corinteni 9.17), a tainei ascunse din veacuri și din generații, dar descoperită acum prin Duhul. Această taină era unirea într-un singur trup a Adunării cu Hristos. Pavel trebuia să aducă la cunoștința adunării, poziția și chemarea ei, iar administrarea acestei taine era nedespărțită de o muncă neîncetată și de o supraveghere continuă, căci apostolul dorea să înfățișeze lui Hristos pe Mireasa Sa ca pe o „fecioară curată". Cît despre Tit, era vorba mai degrabă, dar nu în mod exclusiv, de a menține ordinea exterioară în relațiile individuale ale creștinilor între ei. În această privință, rămîneau mai multe lucruri de pus în rînduială, între altele de a așeza sau a rîndui bătrîni în adunare. Problema bătrînilor, ridicată de atîtea ori de aceia care apără clerul în bisericile protestante și lămurită în lumina Cuvîntului, pare de acum reglementată pentru oricine este supus autorității Scripturii, încît ar fi inutil să facem o nouă expunere a ei; de aceea ne vom mărgini să o rezumăm.

Bătrînii, nume identic cu acela de episcopi sau supraveghetori, sînt cu grijă deosebiți de darurile Duhului sau de darurile acordate de Hristos Cel slăvit, Bisericii Sale. Identificarea acestor daruri cu sarcinile de episcopi (sau supraveghetori) și de diaconi (sau slujitori) este un semn al ruinei Bisericii și a caracterizat-o foarte repede, după părăsirea dragostei dintîi. Bătrînii, ca și diaconii, sînt sarcini locale (adică nu depășesc marginile unei adunări locale). Aceste sarcini existau, nu oficial, totuși tot atît de real, în adunările ieșite din iudaism, în timp ce ele erau așezate în adunările neamurilor de către apostol sau de către delegații săi. S-ar putea să fi fost mai mulți delegați, dar numai doi dintre acești delegați, Timotei și Tit sînt menționați în epistole ca trimiși de apostolul Pavel. În orice caz, noi nu sîntem autorizați să recunoaștem decît pe aceia care sînt menționați în Cuvînt. Tit este delegatul (trimisul) de care se ocupă epistola noastră.

Darurile vor exista pînă la sfîrșit (Efeseni 4.11-14). Niciodată nu este spus acest lucru despre sarcini. Absența lor actuală (căci noi nu recunoaștem în nici un fel niște bătrîni așezați în contradicție cu Cuvîntul lui Dumnezeu) este o dovadă tot atît de clară a ruinei Bisericii, ca și înstituirea lor fără aprobarea (confirmarea) Scripturilor. Unde se află, într-adevăr, acum, autoritatea pentru a-i rîndui? Fără îndoială, Domnul pune pe inima alor Săi, acolo unde ei sînt adunați după Cuvîntul Său, de a satisface nevoia de supraveghere care "se face simțită în mijlocul adunărilor, dar orice așezare sau ordine de bătrîni, în alt fel decît aceea care este învățată de Cuvînt, este în contradicție cu gîndul Duhului lui Dumnezeu. Creștinii supuși Cuvîntului se vor mărgini cu strictețe asupra acestui punct, ca și asupra oricărui altuia, la învățătura pe care Cuvîntul ne-o dă. Darul și sarcina locală pot exista la același individ, dar ele nu sînt niciodată confundate în Scriptură.

Într-un fel sau în altul toți bătrînii erau datori să pască turma, dar existau bătrîni care nu vesteau Cuvîntul. În afară de funcțiile lor care constau în supravegherea turmei și în purtarea de grijă a nevoilor ei, bătrînii trebuiau să fie în stare să învețe, să țină dreptarul învățăturilor sănătoase, să îndemne potrivit cu Cuvîntul și să combată pe cei care se împotrivesc; dar vestirea Cuvîntului și învățătura nu erau neapărat obligatorii pentru slujba lor. Vezi 1 Timotei 5.17, unde este spus: „mai ales cei care lucrează în Cuvînt și în învățătură”.

Găsim, deci, în versetele 6-9, calitățile cerute de la bătrîni pentru ca Tit să fi putut să-i rînduiască. Este vorba în primul rînd (versetul 6) de calitățile pe care le vom numi exterioare, pentru că ele pot fi controlate de toți. Ele se arată, la bătrîn, în conduita casei sale și în viața familiei sale. Trebuia ca în această privință, bătrînul să fie fără cusur.

Cum ar fi putut să mustre pe ceilalți, dacă el însuși ar fi meritat muștrări? El trebuia să fie căsătorit și nu putea să aibă două soții, lucru care nu era potrivit cu ordinea divină așezată la creație; dar, lucru obișnuit printre neamuri și la iudei, care lăsau pe o femeie pentru că nu le plăcea, pentru a lua o alta. Bătrînul trebuia să cîrmuiască după Cuvîntul lui Dumnezeu propria sa familie (pentru a fi bătrîn era necesar ca el să fi avut copii); altfel, cum putea să-i fie încredințată cîrmuirea adunării? Copiii lui trebuiau să fie credincioși. Credințioșia presupune întoarcerea la Dumnezeu, credința, evlavia. Copiii lui trebuiau să nu fie acuzați de destrăbălare, adică de purtare imorală. Așa a fost altădată cazul fiilor lui Eli. Ei au fost o cursă pentru tatăl lor, care nu i-a pedepsit, „ci i-a cinstit mai mult decît pe Domnul”. De aceea desfrîul lor a atras o judecată aspră asupra lor și asupra tatălui lor. Copiii bătrînului nu trebuiau să-și atragă reproșul de nesupunere, nerecunoscînd autoritatea tatălui lor asupra lor. După aceste trăsături lumea putea să afle că o rînduială potrivită cu voia lui Dumnezeu era menținută în familia bătrînului.

Versetul 7 ni-l înfățișează pe bătrîn în ce privește calitățile sale lăuntrice și personale. Dacă trebuia să fie fără vină în viața sa de familie, el trebuia să fie de asemenea fără vină ca econom al lui Dumnezeu. El nu era răspunzător nici față de apostolul care poruncise așezarea lui, nici față de Tit care îl așezase, ci față de Dumnezeu, care îi încredințase administrarea casei Sale. Găsim deci aici trei momente în administrare: mai întîi apostolul, apoi Tit, delegatul lui, apoi bătrînul, dar toți aveau răspunderea lor numai față de Dumnezeu. Cît de important este ca lucrul acesta să fie respectat!

Oricare ar fi sarcina pe care Dumnezeu ne-a încredințat-o, față de El trebuie să răspundem. Sarcinile, cum am văzut, sînt foarte diferite; un bătrîn nu putea să o încalce pe aceea a lui Tit, nici Tit pe aceea a apostolului. Făcînd astfel, unul sau altul ar fi făcut dovadă de o înfumurare și de o independență din cele mai vinovate, care ar fi adus o dezordine totală în aceste sarcini diferite. Dar nu rămînea mai puțin adevărat că responsabilitatea fiecăruia - aici aceea a bătrînului - era completă și cu nimic micșorată față de Dumnezeu, pentru că el se afla într-o poziție subordonată. Aici, această slujire era exterioară, fără îndoială, dar nu este nimic indiferent cînd este vorba de casa lui Dumnezeu.

Cît despre calitățile personale necesare bătrînului, apostolul subliniază mai întîi cinci calități cu aspect negativ, care nu trebuie să se manifeste în viața lui.

1. „nu încăpățînat”. Și deseori se arată încăpățînarea la copiii lui Dumnezeu! Nu reușești niciodată să-i faci pe unii să-și schimbe părerea lor proprie.

Acest defect ascunde multă mulțumire de sine, îndărătnicie și în fond mult egoism și orgoliu cu o voință proprie care nu vrea să se supună gîndurilor celorlalți, uitînd că este scris: „Supuneți-vă unii altora în frica lui Hristos” (Efeseni 5.21). El singur, acest defect îl face pe un creștin incapabil de a fi supraveghetor, adică de a cîrmui cu înțelepciune casa lui Dumnezeu; de aceea el vine (acest defect) pe primul loc pe lista defectelor care îl descalifică pe bătrîn. O slujire nu merge fără lepădare de sine.

2. „nu mînios”. Un om mînios nu are stăpînire de sine înțeleaptă și liniștită; și atunci cum îi va cîrmui el pe ceilalți?

3. „nu datat la vin”. Nu este vorba aici de un bețiv, despre care este spus că nu va moșteni împărăția lui Dumnezeu, ci de un obicei de necumpătare care se asociază cu mînia și este adesea cauza ei, după cum

4. „bătăuș” este urmarea mîniei.

5. „nici lacom de cîștig rușinos”. Aici, rușinea nu constă în exclusivitate în iubirea de bani, poftă nedemnă unui bătrîn (1 Timotei 3.3), ci în iubirea de cîștig, la care duce iubirea de bani. Acest cîștig este semnalat pe bună dreptate ca rușinos, pentru niște slujbe sfinte care n-ar trebui să aibă drept motiv decît un devotament în întregime dezinteresat pentru casa lui Dumnezeu.

Este spus de asemenea despre diaconi sau slujitori în 1 Timotei 3.8: „Nu băutori de mult vin, nu lacomi de cîștig rușinos”. Aceeași expresie este întrebuintată în 1 Petru 5.2 cu privire la bătrîni: „Păstoriți... nu fiind constrînși, ci de bunăvoie; nu pentru un cîștig rușinos, ci cu dragă

inimă". Era rușinos să îndeplinești sarcina ta de supraveghetor cu scopul de a scoate din ea un folos bănesc. Iubirea de bani este o cursă îngrozitoare și ea te împinge să primești un câștig din orice mână și din orice sursă.

În versetul 8 găsim șapte calități pozitive ale bătrînului. Înainte de a le enumera, să remarcăm că în 1 Timotei 3.2-4 paisprezece calități sînt cerute de la bătrîni, amestecate, este adevărat, cu calități negative. Lista este deci mai completă ca aici (de două ori completă, pentru a spune altfel), numărul 7 avînd un rol imens în Cuvîntul lui Dumnezeu din punct de vedere moral și chiar, cum au remarcat unii, în structura pur exterioară a Scripturii Sfinte. Șapte este numărul complet, numărul plinătății în legătură cu cîrmuirea divină. În plus, în epistola către Timotei, demnitatea sarcinei bătrînilor este ridicată prin numărul 14, față de funcțiile diaconilor și a diaconiștelor care nu cuprind decît numărul 7.

Să revenim acum la calitățile pozitive ale bătrînului, care sînt enumerate în capitolul nostru.

1. „primitor de oaspeți." Ospitalitatea nu poate niciodată să se împace cu lăcomia de câștig și zgîrcenia. În Evrei 13.2, această ospitalitate este recomandată tuturor sfinților („căci unii prin ea au găzduit fără să știe pe îngeri") deoarece ea a avut uneori drept consecință faptul de a găzdui mesageri divini aducători de binecuvîntări speciale. Aici, supraveghetorul nu trebuie să caute nici comoditatea, nici să se teamă de deranjarea obiceiurilor sale. Casa lui trebuie să fie deschisă pentru toți; el trebuie să fie primitor în acest cerc mic, care este modelul marelui domeniu al casei lui Dumnezeu, pe care bătrînul o cîrmuiește local.

2. „iubitor de bine". Aceasta este mai mult decît „a urî răul". În cazul de pe urmă, răul ocupă gîndurile în vederea despărțirii de el; în primul caz, binele ocupă gîndurile pentru ca să se bucure de el. Urmarea imediată este că se atașează de oamenii de bine și că are pîrtășie cu ei.

3 și 4. „cumpătat (discret), drept". Un om înțelept și drept este discret, ponderat, nu se lasă în voia primei impresii și a primei reacții și știe să cîntărească drept împrejurările în care se găsesc ceilalți.

5. „sfînt". A fi pios înseamnă a fi sfînt în purtare și plăcut lui Dumnezeu în căi; a duce o viață al cărei centru este Dumnezeu, o viață disciplinată și hrănită de El.

6. „înfrînat". În felul acesta, patimile cărnii nu au ocazia de a se arăta și poftele firești sînt înăbușite.

7. „să se țină de Cuvîntul adevărat, care este potrivit cu învățătura". Datoria bătrînului era de a fi temeinic alipit de Cuvînt și de a-l ține sus. El este cuvîntul adevărat, potrivit cu învățătura apostolilor, cuvînt sigur, care nu înșală, pe care poți să contezi, pentru că el este Cuvîntul lui Dumnezeu. Dar bătrînul nu putea fi la origine „acela care învață"; el însuși era instruit de învățătura încredințată apostolilor, de cuvintele sănătoase pe care ei erau însărcinați să le comunice; și aceste cuvinte nu erau altceva decît cuvintele lui Dumnezeu puse în gura apostolilor, de aceea bătrînul trebuia să le țină cu tărie.

Învățătura nu era deci alta decît deplina siguranță a Cuvîntului. Și Cuvîntul, învățătura care îl prezenta, nu învățătura care provenea din el - era vorba de a ține cu tărie.

Această atașare de Cuvînt îl făcea pe bătrîn în stare, atît de a-i îndemna pe credincioși în învățătura sănătoasă, cît și de a înfrunta pe potrivnici (aceia care se împotrivesc învățăturii creștine). Capacitatea dobîndită prin iubirea pentru Cuvîntul lui Dumnezeu era unul din lucrurile necesare bătrînului. Cînd este vorba de a menține ordinea în casa lui Dumnezeu, calitățile morale și de purtare personală nu sînt suficiente. Fără îndoială, dacă ele ar fi absente, el nu ar avea nici o autoritate morală pentru cîrmuire, dar, de fapt, nici un fel de slujire nu este posibilă dacă ea nu are Cuvîntul drept bază și drept regulă.

Aceste lucruri nu erau cerute de la diaconi în 1 Timotei 3.8-10, sub rezerva că ei aveau să „păstreze taina credinței într-o conștiință curată." Chiar în acest capitol se află două taine, aceea a credinței și aceea a evlaviei. „Taina credinței" este ansamblul adevărilor, descoperite acum, care aparțin credinței. Trebuia deci, pentru simpla slujbă a unui diacon, o cunoaștere intimă a marilor linii ale Cuvîntului, linii care trebuiau să fi atins cugetul pentru a fi păstrate în el. Aceasta dădea o mireasmă deosebită celei mai umile slujbe, ca cea de a sluji la mese, dar aceasta îl pregătea pe diacon să fie „plin de har și de putere", ca Ștefan, cînd era chemat să dea o mărturie publică înaintea lumii.

Responsabilitatea bătrînului este mult mai întinsă decît aceea a diaconilor sau slujitorilor care, de altfel, nu sînt în vedere în epistola către Tit; și acest lucru este foarte explicabil, deoarece adunarea îi alegea pe diaconi, însă erau rînduiți de către apostoli pentru o slujbă anumită (Faptele Apostolilor 6.35).

Pentru a supraveghea sau a menține ordinea trebuie adesea să poți să îndemni sau să combați pe cei care se împotrivesc. Temeiul îndemnului însuși este învățătura sănătoasă și noi avem aici ocazia de a constata ceea ce spuneam la început, că sfințenia practică și o umblare dreaptă și evlavioasă sînt de nedespărțit de învățătura sănătoasă. De asemenea, prin ea, cei îndărătnici pot să fie reduși la tăcere și împiedicați de a contamina adunarea, prin împotrivirea lor față de adevăr.

Se vede deci ce importanță este legată de funcția de supraveghetor, chiar dacă sfera exercitării sale este limitată la adunarea locală. Această sarcină trebuie să fie prin urmare adaptată la împrejurările locale ale adunării în care ea se exercită. Așa era, cum vom vedea, în adunările din Creta. De aceea și calitățile cerute de la bătrîni nu erau absolut aceleași cînd era vorba de adunarea din Efes în prima epistolă către Timotei. Bătrînii nu erau daruri ale Duhului Sfînt caracterizate prin universalitatea acțiunii lor, ci activitatea lor obișnuită era rezultatul practic al unei vieți sfinte, evlavioase, devotate, temeinic alipite de Cuvînt. Totuși sarcina de bătrîn nu excludea mai mult darul, ca aceea de diacon. Aceasta vedem cu ocazia minunatei predici a lui Ștefan în Faptele Apostolilor capitolul 7. Aceasta găsim și în 1 Timotei 5.17. Se vede în acest text că nu toți bătrînii lucrau „în cuvînt și în învățătură". Lucrarea lor în acest domeniu este semnalată ca o excepție rară și vrednică de o dublă cinste, referitor la ajutorul de orice natură ar fi fost, care trebuia să le fie dat.

Versetele 10 și 11 descriu pe contrazicătorii din versetul 9, o adevărată plagă a adunărilor din Creta. Ei au trei caractere:

1. „nesupuși". Nesuferind vreă autoritate așezată peste ei, se împotrivesc și se ridică împotriva oricărei supravegheri instituite de Dumnezeu pentru a menține ordinea în casa Sa;

2. „flecari” (care vorbesc fără folos). Este de ajuns adesea o anumită limbuție care maschează și ascunde nulitatea duhovnicească și morală a acestor oameni, pentru a atrage creștini neștiutori, ușuratici sau lumești, incapabili din această cauză de a deosebi scopul acestor oratori.

3. „amăgitori”. Ei sînt în realitate unelte ale Satanei, înșelătorilor prin excelență, și instrumente ale dușmanului pentru a ruina și a distruge lucrarea lui Dumnezeu. Acești agenți se recrutau mai ales printre cei care erau tăiați împrejur. Nimic nu amăgește mai mult lumea religioasă decît un sistem legal bazat pe capacitatea omului pentru a face binele. Învățătura despre incapacitatea absolută a omului păcătos nu poate conveni acestor împotriviți. Trebuie să li se închidă gura, să nu se permită ca ei să atace și să distrugă învățătura despre har și despre credință în adunare. Acțiunea lor îndrumază greșit case întregi. Se știe cît de periculoasă este autoritatea capului familiei cînd el însuși se lasă tîrît și cedează, în loc de a se împotrivi învățătorilor mincinoși și răzvrătiți. S-au văzut familii întregi părăsind în grup învățătura sănătoasă din Adunarea lui Dumnezeu, pentru a se întoarce la învățătura legii, devenind astfel autori ai ruinei, în loc de a contribui la zidirea trupului lui Hristos.

Acești oameni învățau ceea ce nu trebuie, în opoziție cu „învățătura sănătoasă” a bătrînilor și cu aceea a lui Tit însuși, care este îndemnat (2.1) să vorbească lucruri care se potrivesc cu învățătura sănătoasă. Ceea ce nu trebuie era ceea ce vătămă negreșit sănătății morale a creștinilor și îi abătea de la Hristos și de la adevăr. Dar trebuia să deosebească motivele lor; ei învățau pentru un cîștig rușinos. Iată pentru ce era atît de necesar de a le opune bătrîni, aleși după voia lui Dumnezeu și care nu erau lacomi de cîștig rușinos (versetul 7).

Acești oameni știau că marfa lor amestecată va fi pe gustul multora; ei scoteau din aceasta folos pentru ei înșiși, ori din ce parte le-ar fi venit banii pe care îi rîvneau. Avraam ar fi făcut un cîștig rușinos dacă ar fi acceptat darurile împăratului Sodomei, Petru de asemenea dacă ar fi primit banii de la Simon magul. Acești flecari, și printre ei membri ai poporului iudeu, erau cretani de origine. Cretanii aveau și ei, ca alte neamuri, propriul lor proroc, poet și moralist, care în lucrările sale arăta un dispreț profund pentru concetățenii lui. Aceasta se întîmplă de obicei în lume moralistilor clarvăzători care și-au propus drept sarcină să cunoască oamenii. La urma urmei, ei îi stimează foarte puțin, dar nu merg niciodată pînă la disprețul de ei înșiși, deoarece nu s-au aflat niciodată înaintea lui Dumnezeu pentru a spune ca Iov: „Mi-e scîrbă de mine.” Epimenide, filozof și om de stat, propriul lor proroc, în singurul fragment care, sub rezerva greșelii, ne-a rămas de la el, îi judeca astfel pe concetățenii săi, cu 600 de ani înainte de Hristos: „Cretanii sînt totdeauna niște mincinosi, niște fiare sălbatice, niște pîntece leneșe.” Minciuna, răutatea bestială și lăcomia (la mîncare), poftă care caută să se satisfacă fără muncă și fără oboseală, acesta era portretul cretanilor.

Această mărturie este adevărată, zice apostolul. Cu privire la judecata asupra concetățenilor săi, acest om a vorbit potrivit cu adevărul lui Dumnezeu, „el avea adevărul” (Romani 1.18): el era un martor, recunoscut de Dumnezeu, al stricăciunii cretanilor. Ce avea el de făcut față de acești oameni? „Mustă-i aspru”, zice apostolul, credinciosului său delegat. Noi găsim același cuvînt grec în 2 Corinteni 13.10, unde apostolul Pavel vorbește de a se folosi de „asprime” potrivit cu autoritatea pe care Domnul i-a dat-o pentru zidire, iar nu pentru dărîmarea. Era vorba deci de a se folosi față de „amăgitori” o severitate cu autoritate, funcție care nu era încredințată bătrînilor, ci lui Tit, desemnat de apostol, care el însuși a primit direct această autoritate de la Domnul. Pavel de asemenea a făcut de mai multe ori lucrul acesta, chiar față de Petru, cînd credința era în primejdie și învățătura sănătoasă în pericol. Dar chiar mustrea adresată acestor flecari îngîmfați și amăgitori avea iubirea drept motiv. Scopul ei nu era de a-i da afară pe acești oameni stînjinatori și periculoși, ci de a-i face să fie sănătoși în credință. Trebuia această desfășurare de autoritate spirituală pentru a-i face să recunoască adevărurile primite prin credință. Este de la sine înțeles că această autoritate se exercita prin folosirea Cuvîntului, în puterea Duhului.

Versetul 14: „Să nu-și îndrepte mintea spre basme.” „Basmelor” sînt meționate în prima epistolă către Timotei (1.4), unde sînt deosebite de înșirările de „genealogii fără sfîrșit”, deși sînt asociate cu ele în acest verset. Aceste „genealogii” nu au, cum am fi înclinați să presupunem, nici o legătură cu genealogiile Vechiului Testament, ci sînt un amestec de creștinism cu speculații evreiești spiritiste și filozofice adoptate după aceea de păgînism. Basmelor evreiești arătate în 1 Timotei 4.7 ca „basmelor lumești și băbești” sînt produsul imaginației orientale care se îndeletnicește cu Scripturile și care, sub pretextul de a împodobi adevărul, îi strică frumusețea și-l nimicește chiar. Apostolul Petru le numește „basmelor meșteșugit alcătuite” (2 Petru 1.16).

Basmelor evreiești sînt deosebite, în pasajul nostru, de „poruncile date de oameni”, cu toate că și unele și celelalte provin de la cei „tăiați împrejur”.

Poruncile despre care este vorba aici nu sînt poruncile legii care au fost date de Dumnezeu, ci prescripții legale inventate de oameni și trecute la starea de tradiție, care abundă în iudaism. Le întîlnim mereu în Evanghelii, ca de exemplu spălarea paharelor și a urcioarelor „și multe alte lucruri asemănătoare”. Prin aceste lucruri, astfel de oameni se abăteau de la adevăr. Ei erau în împotrivire totală cu apostolatul lui Pavel, bazat pe „cunoașterea adevărului” (1.1).

Versetul 15: „Toate lucrurile sînt curate pentru cei curați”. Creștinul este curat, nu în el însuși, ci înaintea lui Dumnezeu, datorită lucrării lui Hristos și sub acțiunea Duhului Sfînt (1 Corinteni 6.11). De aceea el nu poate fi întinat de lucrurile din afară și tocmai aceasta tăgăduiau iudaizantii prin „poruncile lor omenești”, în timp ce Cuvîntul lui Dumnezeu îndeamnă pe omul cel nou să meargă pe urmele lui Isus. Niciodată Domnul n-a putut fi contaminat de pîngărirea leprei, nici de vreo altă întinare. O păcătoasă, o femeie adulteră putea să fie curățită de El, dar niciodată El nu putea fi întinat de ea. Și dimpotrivă, „cei necurați și necredincioși” nu sînt influențați de nici o curăție, căci lăuntrul, adică mintea și conștiința lor sînt întinate.

În versetul 16, ne este descris caracterul acestor oameni întinați; ei mărturisesc că îl cunosc pe Dumnezeu, în timp ce faptele lor dovedesc contrariul mărturiei lor; prin ele, ei tăgăduiesc pe Dumnezeu. Faptele lor ne fac să cunoaștem dacă ei îl cunosc pe Dumnezeu, cum pretind; și dacă faptele lor sînt rele, sîntem lămuriți în privința lor. Nu se poate aștepta de la ei nici o faptă bună. Ei sînt în întregime lepădați de Dumnezeu din acest punct de vedere, ei sînt o urfciune și nesupuși, netrebniți pentru orice faptă bună.

Aceasta ne face să examinăm caracterul faptelor bune. Ele sînt menționate de șase ori în această epistolă scurtă (1.16; 2.7,14; 3.1,8).

O învățătură care nu duce la fapte bune nu este învățătură sănătoasă și acest punct este foarte important de cercetat. Nu există activitate practică plăcută lui Dumnezeu, dacă ea nu are drept bază „învățătura sănătoasă” a Cuvîntului. Cea dintîi epistolă către Timotei, care ne vorbește despre respectarea „învățăturii sănătoase” în casa lui Dumnezeu, ne vorbește tot atît de des și despre faptele bune (2.10; 3.1;

5.10,25; 6.18).

Într-un text fundamental, în a doua epistolă către Timotei (2.21) ne este arătat că a se depărta de rău în casa lui Dumnezeu („... se curățește de acestea”) înseamnă a fi „pregătit pentru orice lucrare bună”. Și acest adevăr este puțin înțeles de copiii scumpi ai lui Dumnezeu. Ei vorbesc mereu de fapte bune, fără să fi făcut vreodată singurul lucru care poate să-i pregătească pentru aceasta: să se curățească de vasele de necinste. Faptele bune au drept caracter de a fi produsul sfințeniei și al iubirii. Isus, Slujitorul sfânt al lui Dumnezeu" care a „fost uns cu Duhul Sfânt” umbla din loc în loc, făcând bine (Faptele Apostolilor 10.38). Nu era una din „faptele bune pe care El le arăta oamenilor din partea Tatălui Său” care să nu fi fost o faptă de iubire. La fel era și cu ucenicii Săi. Dorca „făcea o mulțime de fapte bune și milostenii”. Iubirea era cauza lăuntrică a întregii sale activități. În Evrei 10.24, faptele bune izvorăsc din iubire și nu se pot despărți de ea. Le fel și acelea ale văduvelor sfinte (1 Timotei 5.10).

În Efeseni 2.10, creștinul este creat în Hristos Isus pentru fapte bune, dar nu pentru a le alege după cum i-ar plăcea lui, căci Dumnezeu Însuși le-a pregătit mai dinainte pentru noi și noi nu trebuie decât să umblăm („să ne plimbăm”) în ele. Faptele bune au drept scop, în Evrei 13.21, de a face voia Sa și de a-l fi plăcuți.

Aceste fapte bune, pregătite de Dumnezeu și nu de noi, căci atunci le-ar fi înlăturată orice valoare, au drept caracter de a fi făcute în Numele lui Hristos (Faptele Apostolilor 4.9-10). Ele au drept obiect de a fi făcute față de Hristos (Marcu 14.6), față de sfinți (Faptele Apostolilor 9.36) și față de toți oamenii (Galateni 6.10), dar totdeauna de a fi făcute pentru Hristos.

Lumea nu poate să înțeleagă nimic din faptele bune făcute pentru Hristos, căci nu numai că ea nu-L cunoaște pe Domnul, dar ea este vrăjmașă Lui. Parfumul Măriei este nebunie în ochii lumii; iubirea divină care îndreaptă inima credinciosului spre sfinți pe de o parte, spre lume de cealaltă, este literă moartă pentru omul firesc.

Opuse faptelor bune, faptele rele au răul drept origine și drept scop. Un creștin, chiar cel mai devotat, este în pericol în privința aceasta și are nevoie să fie scăpat de orice faptă rea (2 Timotei 4.18). Faptele rele caracterizează în general pe dușmanii lui Dumnezeu (Coloseni 1.21).

Faptele moarte sînt opusul faptelor vii. Ele nu au drept origine viața divină. Ele nu sînt numite „fapte rele”, dar ele nu au nici un preț înaintea lui Dumnezeu; și deoarece ele au firea păcătoasă drept punct de plecare, trebuie să fim curățiți de ele (Evrei 6.1; 9.14). Ca și faptele rele, ele vor fi obiectul judecății rostite asupra oamenilor înaintea marelui scaun de domnie alb.

Cînd este vorba despre buna ordine în casa lui Dumnezeu, ea se recunoaște după faptele bune ale acelor care fac parte din această casă, și nu după mărturia lor. Mărturia nu împiedică pe cei menționați la versetul 16 din capitolul nostru să fie „nesupuși și netrebnici”.

Nu numai că Dumnezeu nu ține seamă de mărturia lor, dar îi și leapădă.

„Tu însă vorbește lucruri care se potrivesc cu învățătura-sănătoasă; că cei bătrîni trebuie să fie treji, vrednici de cinste, cumpătați, sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare. Tot așa femeile în vîrstă să fie în tot felul lor de a fi așa cum se cuvine femeilor sfinte, să nu fie nici defăimătoare, nici robite de vin mult, învățînd lucruri bune, pentru ca să îndemne pe femeile tinere să-și iubească soții, să-și iubească copii, să fie cumpătate, curate, gospodine, bune, supuse soților lor, ca să nu fie vorbit de rău Cuvîntul lui Dumnezeu. Sfătuiește de asemenea pe tineri să fie cumpătați și dă-te pe tine însuși model de fapte bune în toate privințele, iar în învățatură dă dovadă de curăție, de seriozitate, de cuvînt sănătos care nu poate fi condamnat, ca cel împotrivor să rămînă de rușine și să nu poată să spună nimic rău despre noi. Sfătuiește pe robi să fie supuși stăpînilor lor, să le fie pe plac în toate lucrurile, să nu le întorcă vorba, să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă în totul de bună credincioșie, ca să facă în totul cinste învățăturii lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru (versetele 1-10).

„Tu însă vorbește lucruri care se potrivesc cu învățătura sănătoasă”. Cum am remarcat deja, toată ordinea casei lui Dumnezeu, toate legăturile creștine ale mădurelor acestei case între ele sînt bazate pe „învățătura sănătoasă” cunoscută și păstrată în Adunare și fără de care nu se poate să fie în ea decît încurcătură și neorînduială. Oare aceasta explică în mare parte rătăcirile creștinătății în lucrurile care sînt în special expuse în epistola către Tit referitor la daruri și la sarcini, referitor la rolul bătrînilor și la locul femeilor în vîrstă sau tinere, referitor la relațiile robilor (servitorilor) față de stăpîinii lor?

Sînt lucruri care nu se potrivesc cu învățătura sănătoasă și niciodată aceste lucruri nu vor putea fi găsite în Cuvîntul lui Dumnezeu. O învățatură, oricît ar fi de înaltă după părerea omului, n-ar fi sănătoasă dacă n-ar îndemna pe creștini la o viață de sfințenie practică și care onorează pe Domnul. Această învățatură atinge toate clasele familiei lui Dumnezeu, dar noi trebuie înainte de toate să o aplicăm la noi înșine pentru viața noastră, pentru purtarea noastră și pentru nădejdea noastră. Sănătatea trupului este totdeauna legată de echilibrul diferitelor sale părți; și lucrurile pe care Tit trebuia să le vorbească priveau toate clasele acelor care aparțineau trupului lui Hristos și casei lui Dumnezeu.

Cum se cuvine, apostolul începe cu bătrîinii, cu aceia care ocupă o poziție respectabilă și prin urmare sînt în mod deosebit răspunzători de a da exemplu în familia lui Dumnezeu. „Bătrîinii să fie treji, vrednici de cinste, cumpătați (discreți), sănătoși în credință, în dragoste, în răbdare” (versetul 2). „Treji” (grecește: nephaliōs) are în general legătură cu băuturile sau cu alte alimente. Astfel, în zilele bătrîneții sale, Isaac era lipsit de cumpătare, ceea ce, adăugat la infirmitățile vîrstei sale, tulbura vederea sa spirituală; dar aici, ca în 1 Timotei, este vorba mai degrabă de cumpătare în sensul figurat, de un duh care nu se lasă încîntat de pasiune (îmbătat nu de băutură), pentru că el are sentimentul prezenței lui Dumnezeu.

Sănătoși „în credință”: Sănătatea lor morală trebuia să se arate în înțelegerea obiectelor credinței, pe care o învățatură sănătoasă li le prezentase, căci credința nu este aici primirea mărturiei divine în suflet, ci adevărurile pe care Cuvîntul lui Dumnezeu le prezintă credinței. Sănătatea presupune, cum am spus, un echilibru fericit în toate lucrurile. Creștinul experimentat trebuie să aibă grijă de a nu da în învățatură un loc peste măsură de mare anumitor lucruri printre acelea care constituie credința. Pentru a nu menționa decît lucrurile capitale, de exemplu, se poate pune tot accentul pe poziția cerească a creștinului, fără să se insiste asupra mersului său și asupra purtării sale sau invers.

Sănătoși „în dragoste”. Același echilibru moral trebuie să se arate în dragostea frățească. A face deosebire sau a acorda preferințe unui mădular al casei lui Dumnezeu în paguba celorlalte înseamnă a nu fi sănătos în dragoste.

Sănătos și „în răbdare”. Aici lipsa de sănătate ar putea să se trădeze printr-o oarecare nepăsare - lucru obișnuit la bătrâni - sau simțiri slăbite cu privire la apropiata venire a Domnului.

Toate acestea, adăugate cumpătărilor, dau echilibru vieții practice a bătrînilor și n-ar putea fi înfăptuite fără sobrietatea („să fie treji”) care trebuie să fie la baza întregii lor purtări. Ei devin astfel oameni cu experiență, care sînt consultați și care contribuie la sănătatea și la buna ordine a întregii familii a lui Dumnezeu.

„Tot așa, femeile în vîrstă să fie, în tot felul lor de a fi, așa cum se cuvine femeilor sfinte”.

Ele trebuie să aibă în toate lucrurile, în felul lor de a fi, în exteriorul lor, o ținută cuviincioasă, podoabă deosebită a femeii, dar trebuie ca această ținută să fie oglindirea caracterului lor lăuntric de sfințenie. Această recomandare corespunde cu ceea ce ne este spus despre femeia creștină în 1 Timotei 2.9-10 și în 1 Petru 3.2-5. Absența oricărei influențe lumești trebuie să le caracterizeze în primul rînd.

„Nici defăimătoare”. Ele trebuie să-și țină limba în frîu, să evite de a vorbi de rău pe aproapele, cursă deosebit de periculoasă pentru sexul lor.

„Nu robite de vin mult”. Iată un pericol real pentru femeile în vîrstă care au recurs la acest mijloc, gîndind la sănătatea lor care se șubrezește; și, nevegînd îndeajuns asupra lor înșile, cad în robia aceasta, de care vrăjmașul se va folosi pentru a le împiedica să exercite în jurul lor o influență salvatoare. Acest caz este cu atît mai periculos pentru femeie, cînd conștiința ei, arătîndu-i că astfel de obiceiuri nu sînt potrivite, ea va căuta să se ascundă de alții și va cădea în fătărnice.

Există o anumită deosebire între a fi înrobit și a fi dedat, cum este spus despre bătrîni și despre diaconi în 1 Timotei 3.3,8. „Dedat” arată poate o înclinare de care nu te gîndești să te ascunzi, foarte diferită de a se „îmbăta” (Efeseni 5.18), care este o degradare. În 1 Timotei 3.8, cuvîntul mic „mult”, omis pentru bătrîni la versetul 3, este adăugat pentru diaconi. Acest cuvînt mic ne învață că, cu cît funcțiile în casa lui Dumnezeu sînt mai importante, cu atît este mai mare responsabilitatea de a evita orice piedică adusă aprecierii sănătoase a tot ceea ce privește cîrmuirea casei lui Dumnezeu.

„Învățînd lucruri bune, pentru ca să îndemne pe femeile tinere”... Acum femeile în vîrstă trebuie să învețe. Ele învață în singurul domeniu în care femeia poate să o facă: acela al casei. Ele trebuie să învețe lucruri bune, lucruri vrednice de cinste, dar nu pe bărbați.

Cercul lor de acțiune în casă este mult mai variat decît învățătura, căci pot să se adreseze tuturor, bărbați, bătrîni, femei și copii, infirmi, săraci, dezmoșteniți; dar cînd este vorba de învățătură, ea este limitată: numai femeilor.

„Femeii nu-i dau voie să învețe pe alții” zice apostolul, „nici să se ridice mai presus de bărbat, ci să stea în tăcere” (1 Timotei 2.12). Învățătura femeilor în vîrstă are drept scop să le ajute pe femeile tinere să dea în viața lor o mărturie completă despre învățătura Cuvîntului. Prin acest cuvînt „completă” facem aluzie la șapte lucruri care sînt recomandate femeilor tinere. Numărul șapte revine continuu în epistola aceasta. El înseamnă totdeauna în Cuvîntul lui Dumnezeu ceva complet, fie bine, fie rău în domeniul spiritual.

„Femeile tinere trebuie deci să fie învățate: „să-și iubească soții, să-și iubească copiii, să fie cumpătate, curate, gospodine, bune, supuse soților lor, ca să nu fie vorbit de rău Cuvîntul lui Dumnezeu.” Învățătura dată femeilor tinere recomandă în primul rînd iubirea, iubirea care se exercită mai întîi în cercul restrîns al familiei. Soțul are primul loc în afecțiunea legitimă a femeii. Se poate întîmpla, în familia creștină, ca afecțiunea femeii pentru copiii săi să întrecă și uneori să suprimă pe aceea pe care o datorează soțului ei. Învățătura sănătoasă pune însă orice lucru la locul său.

„Să fie cumpătate”. Acest cuvînt înseamnă reținerea, discreția, stăpînirea de sine. Într-adevăr, s-ar putea să existe lipsă de reținere în afecțiunile cele mai legitime și aceasta ar putea compromite caracterul divin, potrivit cu voia lui Dumnezeu, în relațiile de familie.

„Curate”. Curăția este însoțitorul necesar sau mai degrabă urmarea reținerii, căci este vorba aici de relațiile femeii tinere în cercul său intim. Femeia tînă trebuie să manifeste față de copii o supraveghere atentă, pentru ca nici o tendință necurată să nu fie tolerată.

„Gospodine”. Casa este domeniul rînduit femeii. Acest domeniu este nespun de variat, dar se interzice în mod absolut femeii creștine să activeze în domeniul public. Ea ar pierde astfel (și cît de mult, vai! lucrul este obișnuit astăzi) adevăratul ei caracter, potrivit cu principiile cîrmuirii lui Dumnezeu. Pretutindeni, deci, unde este vorba de casă, în cea mai largă înțelegere a acestui cuvînt, femeia își are aici locul ei: preocupări vremelnice și spirituale, rugăciune, lectură, îndemn, evanghelizare, învățătură chiar, dacă ea nu iese din limitele ei, ordine materială și morală, binefacere, îngrijire a bătrînilor, a copiilor, a bolnavilor și cîte alte lucruri încă, toate acestea sînt din domeniul femeii. În textul nostru este vorba înainte de toate, pentru femeia tînă, de preocupările pentru propria ei casă. Cercul ei se va lărgi cu vîrsta, ca și cercul bărbatului tînăr. Avem un exemplu în sfințele femei care îl urmau pe Domnul și-L ajutau cu ce aveau (Luca 8.1-3).

„Treburi casei” sînt aici treburile materiale și am văzut că ele nu trec înaintea tuturor celorlalte.

Ordinea în casa lui Dumnezeu nu adminte dezordinea în casa copiilor Săi. Există o regulă potrivită cu voia lui Dumnezeu, căreia sub conducerea femeii, copiii și servitorii trebuie să se supună; există veșminte de întreținut, de împărțit, de reparat, de purtat grijă de hrana tuturor și de diferitele nevoi ale acestui diminutiv al casei lui Dumnezeu (casa copilului lui Dumnezeu). În toate aceste lucruri femeia virtuoasă din Proverbe ne este dată ca exemplu (Proverbe 31.10-31).

„Bune”. Bunătatea, făcută din compătimire, din devotament față de alții, din gînduri de ajutorare (a celor în nevoi) este citată aici ca un corectiv al egoismului pe care l-ar putea naște grija de propria sa casă. Bunătatea, într-adevăr, se adresează fără deosebire tuturor și se străduiește să-i ajute.

„Supuse soților lor". Supunerea vine în ultimul rînd, ca încununare a calităților tinerei femei. Acest echilibru frumos în toate lucrurile nu poate să dăinuie fără renunțarea la sine și dependența de autoritatea căreia femeia este supusă din partea lui Dumnezeu. Este, pentru a spune astfel, prin mijlocirea soțului care este capul femeii, supunerea față de Dumnezeu, căruia bărbatul însuși îi este supus. Toate aceste lucruri reunite o împiedică pe femeie să dea întîietate uneia dintre ele, spre paguba vieții creștine, ca în cazul Martei, care era „împărțită cu multă slujire" și care neglijă astfel părășia cu Domnul și cu Cuvîntul Său; într-un cuvînt, aceasta dă femeii puterea de a menține echilibrul în toate părțile mărturiei sale.

„Ca să nu fie vorbit de rău Cuvîntul lui Dumnezeu".

Toată această ordine, chiar materială, face parte, cum se vede aici, din mărturia creștină. Lumea care privește ca spectator viața credincioșilor, nu găsește oare în dezordinea din casa creștină o ocazie de a vorbi de rău Cuvîntul lui Dumnezeu? Autoritatea acestui Cuvînt nu poate fi pusă la îndoială cînd se constată roadele lui. Astfel, vedem mereu reapărînd acest adevăr mare, că învățătura sănătoasă este la baza întregii practici a vieții creștine.

„Îndeamnă (sfătuiește) de asemenea pe tineri să fie cumpătați". Sfătuirea celor tineri nu este deloc datoria femeilor în vîrstă, ci este încredințată lui Tit. Singurul lucru recomandat tinerilor (în contrast cu înșeptita recomandare către femeile tinere) este cumpătarea, adică moderația și stăpînirea de sine, pentru că, așa cum vom vedea, ei aveau pentru orice lucru un model în Tit și în purtarea lui în mijlocul lor.

De aceea lui i se spune: „Dă-te pe tine însuși model de fapte bune în toate privințele." Trebuia ca nimic să nu lipsească în viața practică a delegatului lui Pavel. Am amintit deja despre însemnătatea „faptelor bune".

Ele sînt manifestarea exterioară a credinței și a iubirii, cum vedem în 1 Tesaloniceni 1.3. Îndemnul lui Tit, și el tînăr, către tineri, trebuia să fie însoțit de exemplul dat de el, fărăcare îndemnul ar fi fost fără valoare. Dar, în afară de acest exemplu, el era chemat să învețe:

„Iar în învățătură, dă dovadă de curăție, de seriozitate, de cuvînt sănătos care nu poate fi condamnat, pentru ca cel împotrivor să rămînă de rușine și să nu poată să spună nimic rău despre noi".

Învățătura lui Tit trebuia să aibă trei caractere:

1. Curăția învățăturii. Este important ca învățătura să nu fie amestecată cu elemente îndoielnice sau străine, a căror calitate rea poate să-i facă pe ascultători fie să lepede părțile sănătoase din ea, fie să primească totul fără deosebire și să devină ei înșiși propovăduitorii greșelii. Acest pericol din urmă este cu atît mai grav cu cît autoritatea aceluia care dă învățătura este mai puțin contestată.
2. Învățătura trebuie să fie cu toată seriozitatea. Calitatea aceasta lipsește adesea azi în predică, unde, pentru a atrage atenția, se caută să se producă efect, să se vorbească imaginației, să se trezească pe cît se poate curiozitatea. Astfel de practici, cuvinte ușoare sau deplasate, distrug efectul salvator al adevărului, îi iau caracterul său divin, descalifică în sfîrșit pe acela care se servește de ele și care pierde astfel dreptul de a fi „glasul lui Dumnezeu" pentru ascultători.
3. „Cuvînt sănătos, care nu poate fi condamnat". Acela care dă învățătură va întîlni totdeauna, și deseori în rîndurile fraților cu renume, adversari care îi spionează cuvintele, pentru a le învinui că sînt împotriva învățăturii sănătoase. „Învățătorul" nu trebuie să dea ocazie la împotrivire. Cutare cuvînt, rău cîntărit și nu destul de bine gîndit, provine adesea din dorința de a prezenta noutăți care îl pun în relief pe acela care vorbește. Astfel de noutăți ajung dimpotrivă o armă în mîna celor rău intenționați, pentru a combate și a compromite pe cel care învață. Atunci însă cînd cuvîntul îi este „sănătos", își poartă puterea sa cu el; nu se condamnă un remediu care aduce sănătatea acelora care îl iau. Acela care atacă vorbirea noastră este atunci obligat să se retragă cu rușine, fără să fi găsit un pretext admisibil pentru împotrivirea sa.

„Sfătuiește pe robi să fie supuși stăpînilor lor, să le fie pe plac în toate lucrurile, să nu le întoarcă vorba, să nu fure nimic, ci totdeauna să dea dovadă de o bună credincioșie, ca să facă în totul cinste învățăturii lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru" (versetele 9-10).

În afară de tineri, Tit trebuia să-i îndemne și pe robi. Lui nu-i era poruncit să îndemne pe bătrîni și pe femeile în vîrstă. Să remarcăm cît de mult respectă Cuvîntul cuviința în cele mai mici amănunte. Purtarea robilor avea drept scop să împodobească în toate lucrurile învățătura lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru.

Acela care este conștient că a fost mîntuit chiar de Dumnezeu însuși, acela care cunoaște pe un astfel de Dumnezeu, nu are decît o dorință, de a fi învățat de El și de a aduce roade care să fie în legătură cu învățătura primită. Trebuia să se fi putut spune, văzînd purtarea acestor robi: Ei servesc ca o ilustrare a ceea ce au învățat de la minunatul lor învățător; se vede după purtarea lor ce școală au frecventat; în toate lucrurile ei fac cinste acestei învățături.

„Învățătura Dumnezeului Mîntuitor", primită în inimă, are pentru robi patru rezultate:

1. Supunerea față de stăpînii lor. Există oarecare deosebire între supunere și ascultare și este important de a nu uita lucrul acesta cînd este vorba de autorități. Ascultarea este în legătură cu ordinele (poruncile) date; ea este atribuită atît copiilor cît și robilor. Supunerea însă este mai degrabă acceptarea unei autorități superioare sub care ești obligat să te pleci. Aceasta este, într-un chip exclusiv, atitudinea recomandată femeii, în timp ce robul unește ascultarea cu supunerea.
2. „Să le fie pe plac în toate lucrurile." În școala Dumnezeului Mîntuitor se învață să nu-ți plăci ție însuși. Domnul n-a urmat personal același drum față de Dumnezeul Său? Robul trebuie totdeauna să fie treaz, pentru a vedea lucrurile prin care el poate să placă stăpînului său.
3. „Să nu le întoarcă vorba". Ar însemna să părăsească poziția sa subordonată, căutînd să pună înainte părerea sa și să se împotrivească gîndului sau poruncilor unui stăpîn care are putere asupra robului său.
4. „Să nu fure nimic". Acest pericol este legat de condiția de rob, care este însoțită de o anumită constrîngere și de anumite restricții adesea neîndreptățite și de care starea de fiu este scutită. Se vede în cazul lui Onisim (Filimon versetul 18) această necredincioșie la un rob neîntors

la Dumnezeu, abuzînd de încrederea stăpînului său. Robul creștin, din contră, trebuia să arate totdeauna o desăvîrșită credinciosie, o credinciosie conștiințioasă în ceea ce îi era încredințat.

Să observăm acum de cîte ori Dumnezeu ne este înfățișat în această epistolă ca Dumnezeul Mîntuitor. Capitolul 1.4 ne-a prezentat deja „porunca lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru” și în același verset citim: „Hristos Isus, Mîntuitorul nostru”. În versetul pe care l-am cercetat (2.10), învățătura este a „lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru”. Versetul 13 din același capitol ne vorbește de „arătarea... marelui nostru Dumnezeu și Mîntuitor Isus Hristos”. La capitolul 3.4, „bunătaea lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru și dragostea Lui de oameni s-au arătat” pentru a ne mîntui. În sfîrșit, la versetul 6 din același capitol, „Duhul Sfînt este vărsat... peste noi prin Isus Hristos, Mîntuitorul nostru”.

Deci, în lucrarea mîntuirii, Isus Hristos nu este niciodată despărțit de Dumnezeu și rămîne totdeauna în unire divină și desăvîrșită cu El. Dumnezeu poruncește, învață, Se va arăta ca marele Dumnezeu în Persoana lui Hristos. În aceeași Persoană, iubirea Sa s-a arătat și ne-a mîntuit. Noi așteptăm să vedem apărînd iarăși slava Sa în aceeași Persoană. Pînă atunci, avem Duhul Sfînt, turnat peste noi prin același Isus Hristos, Mîntuitorul nostru.

Într-un cuvînt, mîntuirea dobîndită, Duhul dăruit, slava viitoare, totul depinde de Hristos Mîntuitorul, chipul Dumnezeului Celui nevăzut, Mîntuitorul nostru. Și așteptînd această slavă, harul ne învață (versetul 11).

Deosebirea între epistola către Tit și cele două epistole către Timotei este foarte însemnată în mai multe privințe, dintre care nu vreau să scot în evidență decît pe următorul. Prima epistolă către Timotei ne vorbește mai degrabă despre Dumnezeul Creator; a doua, care ne prezintă ruina casei lui Dumnezeu și drumul credinciosului în mijlocul dărmăturilor, insistă în mod cu totul deosebit asupra Domniei lui Hristos. Domnul, acesta este titlul dominant pe care Isus Hristos îl ia în această a doua epistolă (1. 2, 8, 18; 2.7,14,19,22,24; 3.11; 4.8,14, 17,18,22).

Nerecunoașterea drepturilor absolute ale Domnului asupra noastră este, în adevăr, ceea ce caracterizează pe oameni în zilele din urmă. Vorbînd de aceeași perioadă de timp, apostolul Petru spune: „se vor lepăda de Stăpînul care i-a cumpărat” (2 Petru 2.1). Și noi, creștinii care străbăteam timpurile de la sfîrșit, noi sîntem chemați să vestim supunerea față de această autoritate. Ea nu poate fi dovedită altfel decît prin supunerea absolută față de Cuvîntul Său.

Ajungem acum la cel de al doilea subiect mare al epistolei. L-am semnalat în introducerea noastră, definindu-l astfel: „învățătura harului referitor la mersul nostru și la purtarea noastră în această lume”.

„Căci harul lui Dumnezeu care aduce mîntuire pentru toți oamenii s-a arătat și ne învață ca, tăgăduind nelegiuirea și poftele lumești, să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie, așteptînd fericita noastră nădejde și arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mîntuitor Isus Hristos. El S-a dat pe Sine însuși pentru noi ca să ne răscumpere din orice fărădelege și să-Și curățească un popor care să fie al Lui, plin de rîvnă pentru lucrări bune” (versetele 11-14). Găsim în acest text minunat:

- ce este harul,
- ce aduce harul,
- cui i se adresează harul
- ce învață harul.

În legătură cu tot conținutul acestei epistole, asupra acestui ultim punct, asupra învățăturii harului insistă textul acesta în mod cu totul deosebit. Cuvîntul întrebuințat aici pentru „a învăța” (paideuo în loc de didasko și didaskalia - învățămînt sau doctrină - pe care îl întîlnim peste tot în restul epistolei), pare că înseamnă mai degrabă o învățătură practică și nu de doctrină, așa cum este dată copiilor: chestiune de comportare bună, de ținută bună, de ascultare și de respect datorat părinților, silință la învățătură, în vederea unui rezultat viitor.

Harul este de altfel de o asemenea bogăție, încît ne va fi greu, nu de a-l epuiza, căci Cuvîntul este inepuizabil, ci chiar de a-i prezenta liniile mari, fără să ne expunem la omisiuni importante. Să ne mărginim deci să înfățișăm cu umilință ceea ce Duhul lui Dumnezeu aduce inimilor noastre în textul pe care l-am citat.

Menționarea Dumnezeului Mîntuitor (versetul 10), atît de remarcabilă în epistola această, aduce în mod necesar cu ea menționarea harului și îi dă primul loc.

Harul nu este bunătaea lui Dumnezeu, nici chiar numai iubirea Sa; el este această iubire care se coboară pînă la păcătoșii pierduți pentru a-i mîntui. Harul este aici o Persoană (ca în Ioan capitolul 1, cuvîntul făcut trup), o Persoană plină de har. El nu este un principiu, o abstracție; el este Dumnezeul Mîntuitor în Persoana unui om, apărînd în așa fel încît orice om a putut să-L vadă și să-L primească. El nu S-a arătat ca să ceară ceva de la om, ci pentru a-i aduce un lucru de cea mai mare valoare: mîntuirea! Ceea ce dă harului această valoare este faptul că el este harul lui Dumnezeu. El este deci suveran și desăvîrșit; un har inferior aceuia al lui Dumnezeu nu ar putea să fie decît nedesăvîrșit și vremelnic. Harul lui Dumnezeu este veșnic, ca El. Harul lui Dumnezeu aduce mîntuirea. El nu cere nici nu pretinde nimic de la om pentru a-l mîntui, cum face legea; el îi aduce, fără a cere nimic în schimb. Și ce îi aduce el? Mîntuirea.

Înainte de a vedea ce este mîntuirea, această „mare mîntuire”, să remarcăm că textul acesta ne vorbește despre două arătări: mai întîi arătarea harului, coborît aici în lume pentru a aduce mîntuirea; după aceea, arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mîntuitor Isus Hristos.

Cea dinții arătare ne aduce mîntuirea în har, iar a doua, mîntuirea în slavă. Mîntuirea în har a fost în chip desăvîrșit împlinită în trecut, mîntuirea în slavă va fi cunoscută în chip desăvîrșit într-un viitor atît de apropiat încît ea este deja ca prezentă pentru credință (Filipeni 3.20-21).

Caracterul harului este absolut. Nu este spus că el va aduce în viitor, nici chiar că el a adus în trecut, ci că el aduce în prezent. Aceasta face din mîntuire, în chip desăvîrșit împlinită, un lucru actual, neschimbător, care nu poate fi schimbat nici retras. Dar mai mult, el s-a arătat la toți oamenii. Puterea sa este universală și nimeni nu este înlăturat.

Această gratuitate a mîntuirii contrazice toate gîndurile omului, începînd de la căderea lui în păcat. Niciodată mîndria omului nu va voi să accepte ca darul lui Dumnezeu să nu-1 coste nimic. El va accepta cu ușurință un Dumnezeu mîntuitor care i-ar porunci să cucerească mîntuirea sau i-ar oferi ajutorul Său pentru a o obține sau în sfîrșit l-ar învăța diferite mijloace de a o dobîndi. El va înțelege o mîntuire ca rezultat al rîvnei sale pentru fapte bune, dar niciodată o mîntuire în întregime gratuită. Omul ar vrea să ofere ceva, fie chiar foarte puțin, pentru ca să o obțină și să poată să se laude după aceea, Într-adevăr, unde este omul care, după ce a cumpărat la un preț mic ceva foarte prețios, nu se laudă cu aceasta?

Dar să revenim la mîntuirea însăși. Am spus că ea este un lucru imens, a cărui măsură nu o putem înțelege deplin în această lume: ne va trebui veșnicia preafericită pentru a-i parcurge întinderea.

Pentru cel credincios, mîntuirea numește numai iertarea păcatelor pe care le-a făptuit. În marea lor majoritate, creștinii se opresc la acest adevăr prim și petrec viața lor fără a fi cunoscut adevărata eliberare. Aceasta din urmă este nu iertarea păcatelor, ci eliberarea absolută de păcat, de însăși rădăcina care este în noi, care se numește și „carnea” și „omul vechi” și care poartă toate aceste roade rele: păcatele. Această eliberare este lucrată prin faptul că Hristos, fiind făcut păcat în locul nostru, firea noastră păcătoasă, „păcatul în carne” a fost judecat și răstignit în Persoana Sa. Noi putem deci de acum înainte să ne socotim morți față de păcat și „acum nu mai este nici o condamnare pentru cei care sînt în Hristos Isus”. Și ca urmare a acestui fapt, toate consecințele păcatului: robia Satanei, moartea și judecata au fost nimicite pentru totdeauna!

Dar, oricît de mare este această eliberare, mîntuirea este încă mult mai mult decît aceasta. Ea nu este numai eliberarea de păcat și de toate urmările lui trecute, prezente și viitoare; ea este introducerea actuală a celui credincios în prezența lui Dumnezeu, primirea sa, potrivit cu deplina primire a lui Hristos, în baza lucrării Sale, de către Dumnezeu însuși - primire vestită public prin aceea că a înviat pe Isus din morți și L-a pus să șadă la dreapta Sa. Rezultatele acestei introduceri a credinciosului înaintea lui Dumnezeu ne sînt descrise în locuri ca Ioan 20.17; Romani 5.1-2; Efeseni 1.2-6 etc. În sfîrșit, mîntuirea este introducerea încă viitoare în folosirea desăvîrșită și neîntreruptă a tuturor lucrurilor pe care noi nu le avem încă decît în nădejde și care vor fi arătate în slavă (Filipeni 3.20-21).

Aceasta este mîntuirea pe care harul ne-o aduce. Nu avem dreptate să spunem că este fără margini?

„Ne învață”. Harul a început prin a aduce mîntuirea tuturor oamenilor; după aceea, el ne învață. Credinciosul se află de acum înainte, nu ca Israel sub învățătura legii, ci sub aceea a harului. Harul, arătîndu-se în Hristos, a înlocuit pe primul îndrumător sau pedagog care este pus la o parte (Galateni 3.24). Acest nou pedagog nu este în nici un fel dat lumii. Trebuie mai întîi ca oamenii să fie mîntuiți prin credință și numai atunci pot să fie învățați. Cei care au fost mîntuiți formează de acum înainte o nouă familie, care are nevoie de educație. Harul își ia sarcina de a ne educa și noi găsim aici acest cuvînt mic: ne învață, care este de toată însemnătatea. Dumnezeu nu învață lumea, ci pe cei credincioși. Fără îndoială, El învață pe păcătoși calea (Psalmul 25.8), adică pe aceia care își recunosc greșelile și se îndreaptă spre harul Său și spre iertarea Sa. Cînd ei se apropie de Dumnezeu în felul acesta și își pun încrederea în El, atunci El îi socotește printre cei „smeriți” (Psalmul 25.9).

Niciodată nu va putea exista un teren de înțelegere între păcat și har, căci lucrurile acestea sînt în întregime opuse unul altuia. Harul nu-l face mai bun pe păcătos; el îl mîntuiește. Păcatul îl desparte pe om de Dumnezeu, harul îl aduce la Dumnezeu. Păcatul îl face pe om rob Satanei, harul îl eliberează de această robie. Păcatul produce moarte, harul dă viața veșnică. Păcatul îl duce pe om la judecată, harul îi aduce îndreptățirea. Păcatul are drept consecință condamnarea, harul ne scapă de condamnare pentru totdeauna.

Să vedem acum în ce constă învățătura harului.

El ne învață cu privire la trecut, cu privire la prezent și cu privire la viitor: cu privire la trecut, să tăgăduim nelegiuirea și poftele lumești; cu privire la prezent, să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie; cu privire la viitor, așteptînd fericita noastră nădejde.

Această învățătură a harului este, cum se vede, în întregime practică, ceea ce, de altfel, caracterizează toată învățătura din această epistolă. Există învățături care pun înaintea noastră poziția cerească și bogățiile de nepătruns ale lui Hristos, subiecte atît de adesea numite „credința”, dar aici găsim ceea ce harul ne învață referitor la purtarea noastră în lumea aceasta.

Să privim mai de aproape cele trei obiecte ale acestei învățături:

1. „Să tăgăduim nelegiuirea și poftele lumești”.

A tăgădui înseamnă a declara că nu mai cunoști o persoană sau un obiect pe care îl cunoșteai altădată. Petru, tăgăduindu-L pe Domnul Isus este un astfel de exemplu. În mod practic, creștinul, învățat de har, a rupt-o cu aceste lucruri ale trecutului, cu disprețul pe care el îl arăta față de Hristos și cu nepăsarea față de legăturile sale cu Dumnezeu. Nelegiuirea înseamnă a fi fără Dumnezeu în lumea aceasta; poftele - aceea a ochilor, aceea a cărnii și mîndria vieții - aparțin lumii și nu firii noi. Crucea lui Hristos, ca și slava lui Hristos, nu merg împreună cu aceste lucruri. Și tot mersul creștin, învățat de har, se află cuprins între punctul de plecare al credinciosului - crucea, și punctul său de sosire - slava. Acest mers este de acum înainte străin de tot ceea ce caracterizase purtarea noastră departe de Dumnezeu.

2. „Să trăim în veacul de acum cu cumpătare, dreptate și evlavie”.

„În veacul de acum”. Noi am fost smulși din acest veac rău, prin faptul că Hristos a murit „pentru păcatele noastre” (Galateni 1.4). Noi nu mai aparținem deci lumii, căci sîntem din cer, sîntem o nouă creație. Lucrurile vechi au trecut, dar ca creștini noi sîntem totdeauna în pericol de a ne potrivi veacului acestuia (Romani 12.2), chiar, vai! de a-l iubi și de a părăsi astfel, ca Dima, mărturia lui Hristos (2 Timotei 4.10). Aceasta nu înseamnă că noi nu trebuie „să trăim în veacul de acum”, dar, fiind ruptă orice legătură morală cu lumea, noi sîntem lăsați aici pentru a

arăta prin purtarea noastră ca răscumpărați că avem de acum înainte cu totul alte principii de umblare și de purtare decât are lumea.

„Cu cumpătare, dreptate și evlavie”. Cu cumpătare față de noi înșine, cu dreptate față de semenul nostru, cu evlavie față de Dumnezeuii. Aceasta trebuie să caracterizeze toată viața noastră, așa cum ea se desfășoară în veacul de acum, pînă ce va avea deplină dezvoltare în veacul viitor. Cele trei lucruri pe care harul ne învață aici caracterizează în fond viața practică a tuturor claselor de credincioși despre care această epistolă ne vorbește.

„Cu cumpătare”. Sobrietatea (cumpătarea) sau moderația în toate lucrurile și stăpînirea de sine caracterizează, în capitolul nostru, pe bătrîni, pe femeile în vîrstă, pe femeile tinere, pe bărbații tineri (versetul 2,5,6); într-un cuvînt, pe toți aceia care formează totalitatea casei lui Dumnezeu.

„Cu dreptate”. Dacă dreptatea practică constă mai întîi în a nu lăsa păcatul să se introducă în inimile noastre și în căile noastre sau cu alte cuvinte dacă ea ne face nemiloși față de noi înșine, noi trebuie de asemenea să dăm fiecăruia ceea ce îi este datorat. Dreptatea trebuie să conducă legăturile noastre, fie cu frații noștri, fie cu lumea; și aici este, gîndesc, semnificația esențială a cuvîntului „cu dreptate”. La fel este în orice punct din această epistolă. Grijă pentru alții, absența oricărui egoism, cîntea dată fiecăruia este ceea ce garantează ordinea în toate relațiile mădulelor între ele, în casa lui Dumnezeu.

„Cu evlavie”. Am văzut deja la primul verset din această epistolă ce este evlavia și cum ea este de nedespărțit de cunoașterea adevărului. Aici evlavia este cel mai înalt din aceste trei puncte. A trăi cu evlavie înseamnă a menține relațiile obișnuite ale sufletului nostru cu Dumnezeu, în dragoste, respect, ascultare, teama de a nu face ceva care să nu-l placă. Aceste lucruri au caracterizat pe credincioși în toate timpurile. De cîte ori este evlavia recomandată în epistolele către Timotei și de cîte ori avantajele și binecuvîntările care se leagă de evlavie sînt puse în lumină! (vedeți 1 Timotei 2.2; 3.16; 4.7-8; 5.4; 6.3,5,6,11; 2 Timotei 3.5,12).

3. „Așteptînd fericita nădejde și arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mîntuitor Isus Hristos. Aceasta de asemenea face parte din învățătura harului. Ea ne învață să așteptăm venirea Domnului pentru a ne lua la El. Cum să nu numim fericită această nădejde? Ea este fără nici un amestec de teamă, de îngrijorare; nici un nor nu o străbate; ea este pentru cel răscumpărat, triumful și încununarea harului. Dar această nădejde nu se desparte de arătarea slavei, pentru acela care este învățat de har. Amîndouă, cu toate că separate în timp ca două fapte, aparțin aceluiași eveniment, venirea, dar una este venirea Domnului în har, cealaltă este venirea Sa în slavă; una este venirea Sa pentru sfinți, cealaltă este venirea Sa cu sfinții; una este venirea Sa vizibilă în ochii celor răscumpărați, cealaltă este venirea Sa vizibilă în ochii lumii; una este venirea Sa pentru binecuvîntarea de nespus a celor ai Săi, cealaltă este venirea Sa pentru judecarea fără milă a lumii; una este venirea Sa pentru a ne duce în locuințele cerești, cealaltă este venirea Sa pentru a întemeia pe pămînt Împărăția Sa de dreptate și de pace; una este venirea Sa pentru a ne lua la El, cealaltă este pentru a ne arăta în aceeași slavă cu El.

Arătarea este aceea „a slavei marelui nostru Dumnezeu și Mîntuitor Isus Hristos”. Marele nostru Dumnezeu! Cu ce demnitate supremă, cu ce măreție va fi îmbrăcat Isus cu ocazia arătării Sale! Lumea se va boci și se va bate în piept, văzîndu-L venind pe nori, dar inimile noastre vor fi pline de o bucurie de nespus căci vom zice: Acest mare Dumnezeu este Dumnezeul nostru, acest mare Dumnezeu este Mîntuitorul nostru Isus Hristos!

Să remarcăm că sînt șapte subiecte în învățătura harului. Aceasta este plinătatea învățăturii pentru viața și purtarea celor răscumpărați din această lume.

De îndată ce a rostit acest Nume de Mîntuitor, apostolul se află transportat în prezența suferințelor lui Hristos și analizează scopul practic al lucrării pe care El a săvîrșit-o: „El S-a dat pe Sine Însuși pentru noi, ca să ne răscumpere din orice fărădelege și să-și curățească un popor care să fie al Lui, plin de rîvnă pentru lucrări bune”. „El S-a dat pe Sine Însuși pentru noi!” Iată cu adevărat ce este Mîntuitorul nostru și unde L-a dus iubirea Sa! Nu este numai adevărat că Dumnezeu a dat pe Singurul Său Fiu, că El L-a dat pentru noi toți, ci Isus S-a dat, S-a dat în întregime, S-a dat pe Sine Însuși pentru noi. Moartea Sa și suferințele Sale au și alte scopuri, cum vom vedea îndată; dar aici noi sîntem scopul. Minunată iubire, pentru acela care a cercetat înaintea lui Dumnezeu adîncimea înjosirii Sale! Este istoria comorii și a mărgăritarului de mare preț (Matei 13).

Isus a socotit că a ne dobîndi pe noi merita propria Sa viață; și El ne-a văzut nu așa cum eram noi, ci după perfecțiunea cu care iubirea Sa voia să ne îmbrace.

Să arătăm alte cîteva versete asupra scopului jertfei Sale:

1. Galateni 2.20: „Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine.” Acest verset este, poate, împreună cu acela din Tit 2.14, unul din cele mai prețioase pentru inimile noastre: El S-a dat pentru a răscumpăra pe cine? Pe mine, un individ. De-aș fi fost singur în lume, El S-ar fi jertfit, ar fi îndurat moartea chiar și numai pentru mine! În Tit 2, El este arătat ca jertfit pentru noi, totalitatea răscumpăraților Săi. El vrea să aibă în această lume un popor care să fie al Lui. Romani 5.8 arată că El a murit pentru noi, cînd noi eram încă păcătoși. Cît de mult înalță acest fapt măreția iubirii Sale! Cînd noi nu eram altceva decât păcătoși, El vedea în noi rezultatele lucrării pe care El avea să o împlinească. El ne privea în lumina răscumpărării, iar iubirea Sa a găsit chiar în păcat un motiv de a da tot ce avea.

2.1 Corinteni 15.3: „Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi.” Acest cuvînt rezumă toată Evanghelia. Aceasta este primul mare scop al morții lui Hristos. Pentru a ne avea pentru Sine, El trebuia să reglementeze chestiunea păcatelor noastre.

3. Galateni 3.13: El a murit pentru a ne „răscumpăra din blestemul legii, făcîndu-Se blestem pentru noi.” Putem noi să ni-L închipuim pe Cel Sfînt și Drept identificîndu-Se într-o așa măsură, în iubirea Sa, cu niște ființe blestemate?

4. Galateni 1.4: „El S-a dat pe Sine Însuși pentru păcatele noastre, ca să ne smulgă din acest veac rău”. Creștinii, întreb, sînt ei suficient de conștienți că scopul lui Hristos, murind pentru a ispăși păcatele noastre, era de a ne desprîți de lume și înfăptuiesc ei acest scop în toată purtarea lor?

5. Ioan 11.52: „Isus avea să moară... nu numai pentru popor, ci și ca să adune într-un singur trup pe copiii lui Dumnezeu cei risipiți". Iată un alt scop al morții Sale. El voia să-i strângă pe ai Săi în unitatea familiei lui Dumnezeu în această lume. Noi spunem „familia", pentru că Ioan nu vorbește despre Adunare, la care acest verset poate, de altfel, să se aplice tot așa de bine. Aici spunem iarăși: Creștinii nu înțeleg mai deplin scopul lui Hristos murind, după cum nu înțeleg scopul Său în primul capitol din Galateni.

6. 1 Petru 3.18: „Căci Hristos a suferit o singură dată pentru păcate... ca să ne aducă la Dumnezeu." Rezultat imens al jertfei Sale! „V-am purtat pe aripi de vultur și v-am adus aici la Mine" zice Domnul. Și iarăși: „Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine" (Exod 19.4; Ioan 14.6).

7.2 Corinteni 5.15: „El a murit pentru toți, pentru ca cei care trăiesc să nu mai trăiască pentru ei înșiși, ci pentru Cel care a murit și a înviat pentru ei". Prețuirea morții lui Hristos nimicește în noi egoismul, care face totdeauna din om propriul său centru, obiectul pentru care acționează și spre care îndreaptă totul. Toate lucrurile despre care vorbesc citatele 3-7 nu vor putea fi realizate decât dacă noi avem continuu înaintea ochilor moartea și suferințele Aceluia care S-a dat El Însuși pentru noi.

8. Efeseni 5.25-27: „Hristos a iubit Adunarea și S-a dat pe Sine pentru ea". El a săvârșit această jertfă de iubire, pentru ca să răscumpere pe Mireasa Sa, obiectul cel mai scump inimii Sale; și, după ce a răscumpărat-o, El o curățește în timpul călătoriei prin pustie, pentru ca ea să fie demnă de El, la intrarea ei în slavă. Se gîndesc oare creștinii să iubească nu ticăloasele lor secte, ci Adunarea, pentru că Hristos o iubește?

Să revenim acum la textul nostru: Dîndu-Se pe Sine Însuși pentru noi, Mîntuitorul avea trei scopuri:

Întîi, să ne răscumpere din orice fărădelege; rezultat care ne este dobîndit pentru totdeauna, prin răscumpărare, în timp ce lucrarea curățirii zilnice, ca să restabilească părtășia pierdută cu Dumnezeu, se repetă de-a lungul întregului nostru mers în această lume: „Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nelegiuire."

Al doilea scop este să curățe pentru El Însuși un popor cîștigat de El. Dobîndirea acestui popor a avut loc prin jertfa Sa, curățirea despre care este vorba aici are loc odată pentru totdeauna prin Cuvîntul Său (Efeseni 5.26); dar pe acest popor dobîndit, pentru care S-a dat pe Sine Însuși, El îl vrea pentru Sine așa cum lucrarea Sa l-a făcut și așa cum numai sfințenia Sa îl poate dori. Toată această lucrare are loc cu scopul de a forma în această lume, cum ne-o arată acest text, o familie, un popor pentru Dumnezeu, o Mireasă pentru Hristos.

Al treilea scop al Său este ca acest popor dobîndit să fie plin de rîvnă pentru lucrări bune. Am tratat deja subiectul faptelor bune și vom avea iarăși ocazia de a reveni la el, dar ceea ce reiese din acest verset este că intenția Domnului în răscumpărare este de a vedea rîvnă, activitate, în viața practică a preaiubiților Săi. Rîvna noastră a răspuns oare dorinței inimii Sale, sau Domnul este obligat să spună ca Laodiceii: „Fii plin de rîvnă și pocăiește-te"?

„Spune lucrurile acestea, sfătuiește și mustră cu toată autoritatea. Nimeni să nu te disprețuiască" (versetul 15).

Găsim în acest ultim verset al capitolului nostru rezumatul slujbei lui Tit. El trebuia să spună aceste lucruri (capitolul 2.1), să îndemne (capitolul 2.6), să mustră (capitolul 1.13). Autoritatea de a porunci trebuia să caracterizeze slujba sa în mijlocul acestei rase de cretani răi, mincinoși și leneși. Există cazuri cînd un act de autoritate după voia lui Dumnezeu, făcut de aceia pe care Domnul i-a rînduit pentru a menține ordinea în casa Sa este singur în stare să stăvilească torentul răului. Aceasta nu vrea să spună că a „comanda" este lucrul principal. Blîndețea, harul, ajutorul, dragostea cîștigă inimile; actul de autoritate, însă, înăbușă răul. Domnul Însuși vorbea cu autoritate valorilor înfuriate ale mării, poruncește cu autoritate duhurilor necurate, dar aceasta nu era latura esențială a activității Sale și nici aceea a slujbei lui Tit, delegat al apostolului. „Eu sînt blînd și smerit cu inima" zice Domnul. Caracterul Său, ca adevărat Slujitor, nu este numai de a „usca marea cu mustrarea Sa" ci de „a înviora cu vorba pe cel doborât de întristare" (Isaia 50.2,4). Cît despre cazul lui Tit, caracterul era special nu numai din cauza mediului în care era chemat să acționeze, ci și din cauza vîrstei lui. Ca și Timotei, el era probabil încă tînăr și deci era bine ca el să se poarte în așa fel încît să nu fie expus disprețului, care ar fi căzut asupra Cuvîntului lui Dumnezeu care îi era încredințat. De aceea apostolul adaugă: „Nimeni să nu te disprețuiască" (1 Timotei 4.12).

„Adu-le aminte să fie supuși stăpînirilor și autorităților, să-i asculte, să fie gata să facă orice lucru bun, să nu vorbească de rău pe nimeni, să nu fie gata de ceartă, ci îngăduitori, arătînd blîndețe față de toți oamenii" (versetele 1-2).

„Adu-le aminte să fie supuși stăpînirilor și autorităților". „Stăpînirile și autoritățile" sînt adesea menționate în epistole. În Efeseni 1.21 îl vedem pe Domnul înviat, stînd la dreapta lui Dumnezeu „mai presus de orice domnie, de orice stăpînire, de orice putere, de orice autoritate și de orice nume care se poate numi, nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor".

Aceste stăpîniri și autorități se împart în trei clase, ca făcînd parte din ființele cerești, pămîntești și de sub pămînt: Filipeni 2.10.

Efeseni 3.10 spune despre stăpînirile și domniile din locurile cerești;

Efeseni 6.12 despre căpeteniile și domniile satanice;

Coloseni 1.16 despre stăpînirile și autoritățile cerești și pămîntești instituite de Dumnezeu;

Coloseni 2.10 despre domnii și stăpîniri cerești;

Coloseni 2.15 despre domniile și stăpînirile satanice;

Versetul nostru, în sfîrșit, spune despre stăpînirile și autoritățile pămîntești. Va sosi o zi în care toate aceste puteri vor pleca genunchiul înaintea Lui, ca făcînd parte din toate ființele care aparțin sferei cerești sau pămîntești sau sub-pămîntene.

Să rezumăm în cîteva cuvinte toate textele pe care le-am citat. Există stăpîniri și autorități sau ierarhii cerești și pămîntești prin care Dumnezeu exercită cîrmuirea Sa. Ele toate au fost create de Hristos. El este și va rămîne mai presus de toate. O parte din stăpînirile și autoritățile cerești au căzut sub puterea Satanei, cu ocazia revoltei lui împotriva lui Dumnezeu. Satan îi dirijează pe aceștia care s-au unit cu

el. Mai mult, ca prinț (domnitor) al acestei lumi, el se servește de stăpînirile pămîntești pentru a declara război împotriva lui Hristos. Autoritățile cerești sau îngerești care n-au căzut și pe care Dumnezeu le-a păstrat în curăția lor de la început, sînt la adăpost de uneltirile lui, dar Domnul Se servește chiar și de autoritățile satanice și de Satan însuși pentru a împlini propriile Sale planuri; așa a fost în cazul lui Iov. În același fel Domnul are comanda asupra hotărârilor stăpînitorilor și autorităților pămîntești pe care El le-a instituit și Se servește de ele, cum Se servește și de Satan, pentru împlinirea voii Sale. Dar Satan și puterile satanice din locurile cerești au fost biruite și dezbrăcate la cruce și creștinul poate să privească pe Diavolul ca pe un dușman care nu mai are putere asupra lui și căruia nu trebuie decît să i se împotrivescă pentru ca el să fugă. Vremea este încă viitoare, cu toate că foarte apropiată, cînd Satan va fi alungat din locurile cerești și aruncat pe pămînt (Apocalipsa 12.9). În sfîrșit, Dumnezeuul păcii îl va zdrobi sub picioarele noastre.

În versetul nostru (3.1), stăpînirile și autoritățile sînt puterile cărora Domnul le-a încredințat cîrmuirea pe pămînt. Ele au căzut sub puterea Satanei, care se servește de ele pentru a declara război lui Hristos, dar creștinul este chemat să le recunoască așa cum sînt, ca așezate de Dumnezeu, căci prin ele Domnul, în cîrmuirea Sa, oprește încă deplina desfășurare a răului (2 Tesaloniceni 2.6). Oricît de rău ar fi caracterul lor, oricît de subjugate ar fi Satanei, creștinul îl vede pe Dumnezeu în autorități și se supune stăpînitorilor și puterilor pămîntești, ca venind de la Dumnezeu, chiar atunci cînd exercitarea lor ar fi în mîinile cele mai decăzute și cele mai dușmănoase.

În aceste versete, 1 și 2, Tit trebuia să reamintească diferite lucruri creștinilor din Creta. Ele erau în număr de șapte; la fel și la versetul 3, lucrurile care îi caracterizaseră înaintea întoarcerii lor la Dumnezeu aveau un număr egal. Numărul șapte, cum am remarcat, indică plinătatea spirituală, fie în bine, fie în rău.

1. Primul lucru pe care Tit trebuia să li-l reamintească era supunerea față de autoritățile rînduite de Dumnezeu în această lume. Supunerea este menționată de mai multe ori în această epistolă și foarte des în alte părți. Supunerea față de autoritate constă în a nu ne sustrage jugului său și a recunoaște drepturile sale asupra noastră, ca fiindu-i date de Dumnezeu. Așa îi spune Domnul lui Pilat: „Tu n-ai avea nici o putere împotriva Mea, dacă nu ți-ar fi fost dată de Dumnezeu”. El (Domnul) acceptă să fie dat pe mîna judecătorului și în puterea guvernatorului. În capitolele 4 și 5 din Faptele Apostolilor, ucenicii Săi urmează același drum ca El. Ei dau mărturie înaintea căpeteniilor, despre credința lor în Domnul Isus, dar nu protestează contra autorității care i-a prins pe nedrept; fie că autoritatea este dreaptă sau nedreaptă, noi trebuie să păstrăm față de ea același caracter.

Înainte de toate lucrurile, noi trebuie să fim supuși Aceluia care este înălțat la dreapta lui Dumnezeu și căruia îngerii, stăpînirile și puterile îi sînt supuse (1 Petru 3.22). Cît despre noi, trebuie să fim „supuși oricărei stăpîniri omenești, pentru Domnul, atît împăratului, ca înalt stăpînitor, cît și guvernatorilor, ca unii care sînt trimiși de el să răzbune pe făcătorii de rele și să laude pe cei care fac bine” (1 Petru 2.13-14). În această epistolă a lui Petru, ca și în aceasta către Tit, supunerea este recomandată servitorilor (2.18), femeilor (3.1,5), tinerilor față de bătrîni (5.5). În sfîrșit, creștinii trebuie să fie „supuși unii altora” (Efeseni 5.21).

2. „Să-i asculte”. Ascultarea diferă de supunere. Aceasta de pe urmă este pasivă, prima este activă. Ea are a face cu porunci și ordine pozitive. Această poruncă are în vedere orice autoritate care, avînd dreptul de a comanda ca să stabilească ordinea printre oameni, trebuie să fie ascultată și să i te supui.

(„Peitharcho” este același cuvînt ca în Faptele Apostolilor 5.29,32. „A asculta de Dumnezeu mai mult decît de oameni” și „aceia care ascultă de Dumnezeu”; și în Faptele Apostolilor 27.21: „Voi ar fi trebuit să mă ascultați”. Acestea sînt singurele versete în care se găsește cuvîntul acesta).

Aici cuvîntul: „a fi ascultători” arată mai degrabă un caracter pe care toată purtarea noastră trebuie să-l aibă, fără să se refere la nici o autoritate sau la nici unul din actele ei deosebite. Astfel se spune despre copii că sînt ascultători, fără să aibă sub ochi o dovadă specială despre ascultarea lor. Trebuie să fie cunoscut tuturor că noi sîntem gata să răspundem la orice poruncă a lui Dumnezeu, prin orice intermediar ar găsi El cu cale să o facă să ajungă la noi.

3. „Să fie gata să facă orice lucru bun”. Dumnezeu (nu noi) pregătește mai dinainte faptele bune pentru ca noi să umblăm în ele; dar partea credinciosului este de a fi gata să le facă, oricare ar fi ele, cînd Dumnezeu i le arată. El nu trebuie să fie luat pe neașteptate, fiind ocupat cu lucruri care l-ar împiedica de a le face imediat.

4. „Să nu vorbească de rău pe nimeni.” Această recomandare este de o mare importanță. Defăimarea poate fi rostită atît în absența cît și în prezența persoanei insultate. Este spus în epistola lui Iuda despre visătorii de la sfîrșit care batjocoresc stăpînirile. Este caracterul anarhiei moderne care batjocorește autoritățile recunoscute de Dumnezeu. Apostolul merge și mai departe și zice: „pe nimeni”, în zilele prin care trecem, cînd unii vinovați sau dedat la tot felul de acte de fătărnice si de violență, revolta ar putea cu ușurință să-și croiască drum la creștini, prin vorbire de rău. Niciodată ura contra răului, nici o revoltă legitimă nu trebuie să ajungă aici. O mînie după voia lui Dumnezeu nu avea alt efect, la preaiubitul nostru Mîntuitor, decît de a deschide zăgazurile harului Său (Matei 17.17-18).

5. „Să nu fie gata de ceartă.” Această calitate este exprimată sub forma ei negativă, ca și cea dinainte. Proverbele sînt pline de recomandări în această privință. Vedem aici că răutatea, ura, mîndria, mînia, batjocura, produc certurile. Nu numai în lume, ci și în familia lui Dumnezeu, duhurile agitate, care sînt lipsite de părtășia cu Domnul, caută certuri. Cît este deci de important pentru noi, de a ne feri de orice conflict care ar putea trezi această tendință firească a inimilor!

6. „Îngăduitori”. Acest cuvînt și substantivul său (epieikes, epieikeia) înseamnă caracterul unui om blînd și smerit care nu-și cere drepturile.

Nu a arătat oare Domnul Isus această virtute într-un mod desăvîrșit, cînd „era ca o oaie mută înaintea celor ce o tund”, înaintea celor care îl despuiau de toate drepturile Sale și de toată măreția Sa, astfel că „El a fost stîrpit, neavînd nimic” (Daniel 9.26)? Așa era de asemenea felul de a fi al lui Avraam față de Lot, după ce patriarhul făcuse în Egipt o experiență amară a lui însuși. Atunci el a părăsit toate drepturile sale, numai să nu facă o alegere care să fi fost în paguba fratelui său. Aceeași blîndețe este recomandată bătrînilor în 1 Timotei 3.3, unită ca și aici cu lipsa unui duh de ceartă. Întradevăr, nimic nu dă naștere la mai multe certuri decît insistența oamenilor asupra drepturilor lor. Aceeași blîndețe aparține în Iacov 3.17 „înteplaciunii de sus”, care prezintă șapte trăsături caracteristice, ca si în textul nostru. În 1 Petru 2.18, această calitate este atribuită (și cît este de necesară!) stăpînitorilor față de slujitorii lor.

7. „Arătînd toată blîndețea față de toți oamenii". Caracterul despre care se face mențiune aici diferă de cel dinainte. Este vorba despre această blîndețe contrară unei asprimi rigide sau a unei durități care respinge în loc de a îndrepta, care ține la distanță în loc de a atrage. Această blîndețe este unul din atributele harului, care, în Persoana lui Hristos, „s-a arătat tuturor oamenilor" pentru a-i atrage la El. Ne spune El însuși: „Învățați de la Mine, căci Eu sînt blînd și smerit cu inima" (Matei 11.29).

„Căci și noi eram altădată fără minte, neascultători, rătăciți, robiți de tot felul de pofte și de plăceri, trăind în răutate și în invidie, urîcioși și urîndu-ne unii pe alții" (versetul 3).

Găsim aici contrariul lucrurilor pe care Tit trebuia să le reamintească creștinilor din Creta. Nu avem descrierea trăsăturilor morale ale păgînismului, ca în Romani 1.29-31, nici aceea a trăsăturilor morale ale creștinătății în zilele din urmă (2 Timotei 3.1-5), ci descrierea a ceea ce noi eram altădată. Noi, zice apostolul, fără a face deosebire între iudei și neamuri, noi nu eram altădată diferiți „de toți oamenii". Acest fapt îi face pe creștini capabili de a arăta toată blîndețea față de toți. Noi putem să le spunem: Ceea ce voi sînteți, am fost și noi. Harul care ne-a chemat și ne-a mîntuit vă cheamă astăzi pentru a vă mîntui în același fel. El este accesibil tuturor. Este lucrarea de binefacere a lui Dumnezeu; voi puteți fi mîntuiți în același fel ca noi.

Acest verset 3 este un tablou complet al stării tuturor oamenilor și prin urmare al stării noastre în trecut. De aceea este rezumat sub șapte puncte, la fel ca, mai sus, starea noastră produsă de învățătura harului.

1. „Fără minte." Acest cuvînt descrie în primul rînd starea omului înaintea lui Dumnezeu. El zice în inima lui: „Nu există Dumnezeu". Acest caracter al omului păcătos este atît de evident încît este menționat în doi Psalmi (Psalmul 14 și 53). Nu gura omului, ci inima lui vorbește astfel. Toate acțiunile sale dovedesc că Dumnezeu este alungat din viața sa; dacă nu ar fi așa, cum ar putea el să nu se teamă de a săvîrși păcatul?

Aceasta îi face pe oameni:

2. „Neascultători". Cînd nu se ține seama de Dumnezeu, rînduielile Sale și poruncile Sale nu au nici o influență asupra inimii, iar cugetul rămîne nepăsător înaintea arătării concrete, a gîndului lui Dumnezeu conținut în Cuvînt.

3. „Rătăciți" (Evrei 3.10). Înseamnă a ieși din căile lui Dumnezeu sau a le ignora, iar neascultarea duce aici. Oaia rătăcită nu-și poate găsi iar calea; nu există pentru ea altă posibilitate decît de a fi regăsită chiar de către Acela pe care ea L-a părăsit.

4. „Robiți de tot felul de pofte și de plăceri". Lăsat pradă lui însuși, sufletul rătăcit care crezuse că se va bucura de libertatea sa departe de Dumnezeu, după ce L-a pierdut pe Dumnezeu și orice legătură morală cu El, devine robul a ceea ce Satan îi arată; ajunge rob al poftelor care îmbracă uneori forme mai mult sau mai puțin îndreptățite și al plăcerilor al căror caracter principal este satisfacția dorințelor cărnii (2 Timotei 3.4).

5. „Trăind în răutate și în invidie". Inima păcătosului găsește o satisfacție în a urma instinctele sale rele. El trăiește în răutate; aceasta este una din rațiunile sale de a fi. Invidia pe care o are față de alții, cînd ei reușesc mai bine decît el îl împinge să se poarte cu răutate față de ei.

6. „Urîcioși". Nu numai vrednici să fim urîți de Dumnezeu, ca în Romani 1.30, ci într-un chip general, urîcioși. Este un fel de oameni pe care este imposibil să-i iubești și totuși lor trebuie să le arătăm toată blîndețea, căci altădată noi înșine eram ca ei. 7. „Urîndu-ne unii pe alții". Aici ura este reciprocă. Omul firesc nu urăște dintr-un sentiment de cinste și de dreptate; el nu cunoaște „ura desăvîrșită" a credinciosului față de aceia care se ridică împotriva lui Hristos (Psalmul 139.21-22), căci Domnul îi este străin. Văzînd rău la ceilalți, el este orbit în privința răului din propria sa inimă. Și semenul (aproapele) îl urăște cu aceeași intensitate ca și el.

„Dar, cînd s-a arătat bunătatea lui Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, și dragostea lui față de oameni, El ne-a mîntuit nu pentru faptele pe care noi le-am făcut în dreptate, ci pentru îndurarea Sa, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfînt, pe care L-a vărsat din belșug peste noi, prin Isus Hristos, Mîntuitorul nostru, pentru ca fiind îndreptățiți prin harul Lui, să devenim moștenitori potrivit nădejzii vieții veșnice" (versetele 4-7).

Concluzia din versetul 3 este că noi eram pierduți. Cum deci am ajuns la o stare în care noi nu mai avem nevoie, ca la versetele 1-2, decît să fim îndemnați să imităm în toate lucrurile caracterul lui Hristos? Ca urmare a mîntuirii, cum am văzut la capitolul 2.11-14 și cum acest text ne repetă: „El ne-a mîntuit" (versetul 5). Capitolul 2 ne-a vorbit despre harul necondiționat care aduce mîntuirea și care a fost arătat în Persoana lui Hristos; aici bunătatea și dragostea de oameni a lui Dumnezeu s-au arătat. Dumnezeu bunătății și al iubirii a avut milă de niște ființe vrednice să fie urîte și pierdute, așa cum am fost și noi, iar aceste două însușiri ale lui Dumnezeu s-au arătat într-o Persoană, Dumnezeu Mîntuitor. Acest Dumnezeu Mîntuitor este Isus Hristos, numit „marele nostru Dumnezeu și Mîntuitor Isus Hristos" (2.13), pentru a se face bine cunoscut că Acest Om, în care harul s-a arătat pentru mîntuire, nu este nimic mai puțin decît Dumnezeu, marele Dumnezeu. Să observăm că apostolul îl numește mereu „Dumnezeul nostru, Mîntuitor". Numai aceia care beneficiază de lucrarea Sa pot să-L numească „al nostru". El este Dumnezeu Mîntuitor pentru toți; El dorește „ca toți oamenii să fie mîntuiți", dar numai cei mîntuiți pot să-L numească „Dumnezeul nostru Mîntuitor". Problemă serioasă, care se adresează tuturor cititorilor acestor rînduri! Poți să spui: Dumnezeul meu? Dacă nu poți, ești încă străin față de El.

Arătarea este faptul că un obiect, invizibil pînă atunci, este făcut vizibil. Bunătatea și iubirea lui Dumnezeu față de oameni nu s-au arătat decît atunci cînd Omul, Hristos Isus, a venit în această lume.

Oamenii vorbesc mult despre filantropie (sentiment care îi face pe oameni să vină în ajutorul celorlalți). Un filantrop îi socotește totdeauna pe oameni în stare să fie buni; nefericiți, fără îndoială, vinovați adesea, dar putînd să fie ridicați moralicește și ameliorați, așa cum pot fi și din punct de vedere material. Totuși filantul nu se va îndoi niciodată o clipă măcar de propria sa bunătate, iar stima pe care o are pentru el însuși îl susține în lucrarea pe care o face. Adesea, totuși, văzînd încercările sale fără rezultat, el sîrșește prin a se dezgusta de umanitate, fără a schimba cu nimic, se înțelege de la sine, părerea sa despre sine însuși. Dar dacă ar citi versetul 3 din capitolul 3 al epistolei către Tit, acest om ar vedea că Dumnezeu nu adminte excepții și că El ne prezintă, zugrăvit de El însuși, tabloul tuturor oamenilor, urîndu-se, și nu

iubindu-se unul pe altul. Filantropii sînt și ei din numărul acestora. Pentru a nu mai fi vrednici de a fi urîți și a nu ne mai urî, trebuie să fim mîntuiți și să fi primit, prin nașterea din nou, firea din Dumnezeu. Atunci se poate arăta iubirea; dar chiar avînd firea din Dumnezeu, credinciosul are nevoie de îndemnurile harului așa cum ele sînt formulate în versetele 1-2.

În sfîrșit, el este capabil să arate „toată blîndețea față de toți oamenii”. Dacă filantropii s-ar supune Cuvîntului lui Dumnezeu, ar găsi ei tabloul a ceea ce pretind că practică? Dumnezeu spune: „Nu este nici unul care să facă binele, nici unul măcar” (Romani 3.12). Concluzia este că nu există om neîntors la Dumnezeu care să fie filantrop în ochii lui Dumnezeu.

Se înțelege de la sine că, spunînd aceste lucruri, nu excludem deloc sentimentele firești de milă, de compătimire pentru suferințele altuia, care se întâlnesc chiar acolo unde creștinismul n-a putut niciodată să exercite influența sa binefăcătoare. Astfel, în Faptele Apostolilor 28.2 ni se spune de „o bunăvoință puțin obișnuită” cu care barbarii s-au purtat față de Pavel și de tovarășii săi.

Și totuși există un filantrop: Dumnezeu Însuși. Cînd s-a arătat bunătatea lui Dumnezeu și dragostea Lui față de oameni (filantropia), El ne-a mîntuit.

Dumnezeu a fost din toată veșnicia Dumnezeul dragostei, dar într-un anumit timp, această dragoste S-a arătat, a fost arătată. După cum harul s-a arătat în Persoana lui Hristos (2.11), dragostea lui Dumnezeu față de oameni s-a arătat în dăruirea lui Hristos. Cine erau deci oamenii despre care vorbește El aici? Să recitim versetul 3: „Robiți de tot felul de poftes și de plăceri, trăind în răutate și în invidie, urîcioși și urîndu-ne unii pe alții.” Față de astfel de oameni, Dumnezeu a întrebuițat bunătatea; și în școala Lui, cei care sînt născuți din El au învățat să arate aceeași iubire față de oameni. Ei nu mai pot să-i urască, pentru că au recunoscut, cu ocazia întoarcerii lor la Dumnezeu, că ei erau și mai vrednici să fie urîți decît ceilalți. „Mi-e scîrbă de mine” au spus ei, ca Iov „și mă pocăiesc în praf și cenușă”.

Niciodată cel care se crede cel mai mare filantrop din lume nu va putea să aibă astfel de sentimente față de el însuși, căci, lucru foarte clar, el crede că n-are nevoie să fie mîntuit pentru a fi filantrop. Din contră, filantropia lui Dumnezeu s-a arătat prin mîntuirea pe care El a săvîrșit-o pentru noi.

În versetul 5, găsim mijlocul pe care Dumnezeu l-a întrebuițat pentru a ne mîntui, dar El îl precedează de indicația mijlocului pe care, în ciuda tuturor gîndurilor omului, Dumnezeu nu-l va întrebuița niciodată pentru mîntuire: „Nu pentru faptele pe care noi le-am făcut în dreptate”.

„Faptele drepte” sînt acelea pe care omul le săvîrșește pentru a obține mîntuirea, în timp ce „faptele bune” sînt urmarea mîntuirii obținute. Cele dintîi n-au adus niciodată oamenilor ceea ce harul singur poate obține pentru ei; ei însă pretind că pot să le facă, în timp ce „faptele bune” sînt acelea pe care El le-a făcut.

Faptele noastre fiind înlăturate, ceea ce este unul din marile subiecte ale epistolelor către Romani și către Galateni, nu ne rămîne drept resursă decît lucrarea lui Dumnezeu. Iar în acest text găsim nu aspectul unei lucrări făcute în afara noastră, ci al lucrării pe care Dumnezeu o face în noi pentru a ne mîntui. Este în oarecare măsură deosebirea dintre pilda fiului risipitor și cele două pilde dinaintea ei, în capitolul 15 din Luca.

„Pentru îndurarea Sa, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfînt”.

Mîntuirea este deci pe principiul unui singur lucru: propria Sa îndurare; dar Dumnezeu întrebuițează două lucruri absolut necesare pentru a ne-o da: spălarea nașterii din nou (regenerării) și înnoirea făcută de Duhul Sfînt.

1. „Spălarea nașterii din nou”. Să vedem întîi ce înseamnă acest cuvînt. Spălarea este lucrarea apei din baia în care ești scufundat. Această spălare, așa cum diferite tipuri din Scriptură ne-o prezintă, înseamnă moartea prin care ești curățit de păcat și eliberat de omul cel vechi. Așa este Iordanul în care Naaman a fost curățit de lepra sa; așa este botezul, în care „am fost botezați pentru moartea lui Hristos”. Într-adevăr, în moartea Sa, omul cel vechi ia sfîrșit și noi sîntem „morți față de păcat”. Starea în care cel păcătos exista, ceea ce îl califica, obiceiurile sale, gîndurile sale, totul a luat sfîrșit în ochii lui Dumnezeu în moartea lui Hristos. Dumnezeu ne-a mîntuit, curățindu-ne de aceste lucruri. Nu se poate intra în legătură cu El fără această curățire; și aceasta a făcut-o Dumnezeu față de noi, scufundîndu-ne, pentru a spune astfel, în moartea lui Hristos. Același cuvînt „spălarea” (loutro) este folosit în Efeseni 5.26 pentru curățirea Adunării pe care Hristos „a iubit-o, dîndu-Se pe Sine Însuși pentru ea, ca s-o sfințească, curățind-o prin spălarea cu apă, prin Cuvînt”.

Baia curățirii are loc odată pentru totdeauna și nu se va reînnoi niciodată: „Cine are tot trupul spălat, nu are nevoie decît să-i fie spălate picioarele (referitor la curățirea zilnică), căci este cu totul curat”. Spălarea despre care vorbim avea drept simbol apa sau baia din ligheanul de aramă.

Există o diferență între ligheanul de aramă și apa pe care o conține. Arama reprezintă capacitatea lui Hristos de a Se ocupa de păcat: fie pentru a-l ispăși, ca la altarul de aramă; fie pentru a termina cu el în moarte, ca în apa din ligheanul de aramă. În acest din urmă caz, omul este pus înaintea lui Dumnezeu, prin moartea lui Hristos, într-o stare de curăție care corespunde sfințeniei firii Sale.

Ligheanul de aramă era construit cu oglinzile de aramă ale femeilor care slujeau la ușa cortului întîlnirii (Exod 38.8). Prin aceasta, femeile acelea recunoșteau, ca simbol, păcatul lor și capacitatea lui Hristos singur de a purta responsabilitatea pentru păcatul lor. Ele se dezlipeau de ceea ce slujise la trufia lor. (Aurul din podoabele lor fusese întrebuițat pentru a face vițelul de aur: Exod 32.2-3). Acum ele erau umilite și nu mai puteau de acum înainte să-și placă lor înșile, privindu-și fețele lor firești. Ele aveau înaintea ochilor lor un obiect format din toate aceste oglinzi topite într-unui, singurul în stare să le facă să fie reunite. Astfel, toți credincioșii recunosc viața lor de mîndrie și de poftes ca fiind purtată de Acela care singur a luat răspunderea lor. Dar ei găsesc în același timp în El apa curățirii lor, ieșită din coasta unui Hristos care a murit.

Această spălare, cum am spus, are loc odată pentru totdeauna prin Cuvîntul care ne înfățișează moartea lui Hristos ca punînd capăt stării noastre de oameni păcătoși și necurați. Dar, pentru umblare și pentru orice act de slujire preoțească este nevoie, în afară de curățirea

inițială, de o curățire zilnică. Aceasta este spălarea picioarelor, despre care nu vorbește textul nostru, pentru că el nu se ocupă decât de mîntuire.

Să vedem acum ce înseamnă aceste cuvinte în totalitate: spălarea nașterii din nou. Nașterea din nou (aici: regenerarea) este trecerea din vechea noastră stare la o stare nouă, din viața noastră în carne la o viață de înviere, din starea lui Hristos mort, la starea lui Hristos înviat, din vechea creație la noua creație. Regenerarea nu este o nouă fire împărtășită (o vom vedea în „reînnoirea Duhului”), cum aceasta are loc în nașterea din nou, cînd ești „născut din apă și din Duh”. Regenerarea este o poziție de binecuvîntare în care noi sîntem aduși acum prin puterea divină în Hristos și în care noi vom fi așezați public atunci cînd Domnul va veni în slavă. Această poziție o pricepem acum prin credință. Noi sîntem eliberați de sub puterea întinericului și „strămutați în Împărăția Fiului dragostei Sale”. În aceasta constă regenerarea, dar ea nu va avea deplină sa manifestare decât în slavă. De aceea Domnul spune ucenicilor Săi: „La reînnoirea tuturor lucrurilor, cînd Fiul Omului va fi așezat pe scaunul de domnie al mării Sale, voi, care M-ați urmat, veți sta și voi pe douăsprezece scaune de domnie și veți judeca pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel” (Matei 19.28). Prin spălarea regenerării sîntem mîntuiți. Poți fi întors la Dumnezeu sau adus la viață, cum era Corneliu (Faptele Apostolilor 10), înainte de a fi mîntuit: adică adus la starea creștină, așa cum ea ne este descoperită în Noul Testament.

Spălarea este deci spălarea regenerării. Ea are legătură cu viața mea veche, care și-a găsit sfîrșitul în moartea lui Hristos.

2. Înnoirea Duhului Sfînt are legătură cu viața mea cea nouă. Credinciosul reînnoit dobîndește această viață nouă, prin Duhul Sfînt. Această putere divină produce în el gînduri, obiceiuri și dorințe noi, în contrast cu tot ceea ce aparținea omului său vechi, omului în carne, omului păcătos și pierdut.

„Pe care L-a vărsat din belșug peste noi, prin Isus Hristos, Mîntuitorul nostru.” Această frază formează, cum observăm aici, o mică paranteză. Cuvintele care urmează: „pentru ca, fiind îndreptățiți prin harul Lui” se referă nu la „Isus Hristos Mîntuitorul nostru”, ci la Dumnezeu, Mîntuitorul nostru, din versetul 4.

Duhul Sfînt nu S-a mărginit să ne comunice o viață nouă, căci Dumnezeu L-a vărsat din belșug peste noi, iar Isus Hristos, Mîntuitorul nostru este Acela de la care noi Îl avem direct. El este Acela care, după ce S-a înălțat prin dreapta lui Dumnezeu și a primit de la Tatăl Duhul făgăduit, „a turnat ce vedeți și auziți” (Faptele Apostolilor 2.33). El este turnat din belșug, căci „Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură”(Ioan 3.34) și noi avem acum „viața din belșug” (Ioan 10.10).

„Pentru ca, fiind îndreptățiți prin harul Lui, să devenim moștenitori potrivit nădejdi vieții veșnice”.

Cuvîntul „pentru ca” se referă totodată la spălare și la înnoire și este consecința acestora. Prin aceste două lucruri: curățirea și darul Duhului Sfînt, noi devenim moștenitori potrivit cu nădejdea vieții veșnice. Fiind îndreptățiți prin harul Dumnezeului Mîntuitor (nu prin fapte de neprihănire) și avînd viața veșnică pe temeiul mîntuirii pe care El a dobîndit-o prin spălare și înnoire, noi sîntem moștenitori potrivit cu nădejdea acestei vieți veșnice despre care apostolul a vorbit la capitolul 1.2.

Trebuie să mori în Hristos pentru a avea parte de împărăția Dumnezeului Mîntuitor - și la aceasta corespunde spălarea regenerării; dar trebuie să fi primit puterea unei vieți noi pentru a fi moștenitor potrivit cu nădejdea acestei vieți - și la aceasta corespunde înnoirea făcută de Duhul Sfînt. Spălarea morții în Hristos ne desparte în întregime de vechea noastră poziție; învierea împreună cu Hristos și viața nouă pe care noi o avem în El ne introduc într-o poziție nouă ca moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori cu Hristos.

În versetele 5-7 am văzut cele șapte trăsături care aparțin mîntuirii, în timp ce în versetele 1 și 2 am văzut cele șapte trăsături caracteristice copiilor lui Dumnezeu, iar la versetul 3 cele șapte trăsături prin care se prezintă lumea. Cele șapte trăsături ale mîntuirii sînt deci următoarele:

1. Faptele de neprihănire sînt excluse din ea.
2. Ea depinde de îndurarea Dumnezeului Mîntuitor.
3. Ea are loc prin spălarea regenerării și
4. prin înnoirea făcută de Duhul Sfînt.
5. Acest Duh a fost turnat din belșug peste noi.
6. Noi sîntem îndreptățiți prin harul Dumnezeului Mîntuitor.
7. Noi am devenit moștenitori ai vieții veșnice.

Cît este de adevărat că în această epistolă, pentru a nu vorbi decât de ea, cifra 7 este cifra lucrurilor complete la care este imposibil să adaugi ceva! „Adevărat este cuvîntul acesta și vreau ca tu să stăruiești cu tărie, pentru ca cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dinții în fapte bune. Aceste lucruri sînt bune și de folos pentru oameni” (versetul 8).

„Adevărat este cuvîntul acesta”, cuvîntul îndurării lui Dumnezeu care mîntuiește și îndreptățește și care dă acelor care au crezut viața veșnică de moștenire; aceasta este bucuria pentru rezultatele ei depline în slavă.

Cuvîntul legii a fost neclintit: el are totdeauna drept rezultat „o dreaptă răsplătire” (Evrei 2.2); cuvîntul harului este sigur. Cînd acest termen este întrebuințat, este totdeauna vorba de har, iar „cuvintele sigure” (adevăruri) sînt foarte frecvente în epistolele către Timotei și Tit.

În 1 Timotei 1.15: „O, adevărat și cu totul vrednic de primit este cuvîntul acesta: „Hristos Isus a venit în lume ca să mîntuiască pe cei păcătoși...”

La capitolul 3.1 din aceeași epistolă este „un cuvînt sigur” (adevărat) că acela care dorește să facă lucrarea de supraveghere, bun lucru dorește. A rîvni această sarcină înseamnă a dori să fii tu însuți fără vină (versetul 2), pentru a călăuzi pe alții pe același drum, spre slava lui Dumnezeu, slujbă care, cu siguranță, nu este indiferentă, ci are o înaltă valoare, deoarece este vorba de toată mărturia practică a casei lui Dumnezeu în această lume. De aceea această slujbă este numită „o lucrare bună”.

În capitolul 4.8 din 1 Timotei apostolul spune că „evlavia este folositoare în orice privință, întrucît ea are făgăduința vieții de acum și a celei viitoare” și apoi adaugă: „Acest cuvînt este sigur (adevărat) și demn de primit”. El accentuează astfel, ca și în capitolul 1.15, siguranța cuvîntului care îndeamnă la evlavie, potrivit cu învățătura divină. Apostolul adaugă că el muncea și îndura împotrivire pentru aceasta. Pentru a-i învăța evlavia pe ceilalți trebuie să fii tu însuși un model de evlavie, nădăjduind „în Dumnezeul Cel viu, care este Mîntuitorul tuturor oamenilor și mai ales al celor credincioși”.

În 2 Timotei 2.10-12, găsim un „cuvînt sigur” care îmbrățișează toată lucrarea răscumpărării: „mîntuirea care este în Hristos Isus, împreună cu slava veșnică”; moartea și viața împreună cu El; suferințele și domnia împreună cu El. Nu este acesta un plan plin de siguranță?

Aici, în Tit 3.8, „cuvîntul sigur” are multă legătură cu acela din 2 Timotei 2.11, căci este vorba de mîntuire, de lucrarea prin care ea ne este dobîndită, de darul Duhului, de viața și de moștenirea veșnică.

„Vreau ca tu să stăruiești cu tărie asupra acestor lucruri”. Învățătura lui Tit trebuia să insiste în mod deosebit și să revină fără încetare asupra lucrurilor care sînt temelia mîntuirii. La capitolul 2.15 el trebuia să vestească lucrurile învățate de harul care aduce mîntuirea. Aceste lucruri aveau legătură cu toată viața practică a creștinului. Tit trebuia să repete (să spună iarăși și iarăși) această învățătură. Este cam la fel aici: Tit trebuia să insiste asupra temeliei mîntuirii, care are drept origine iubirea lui Dumnezeu și îndurarea Sa în Hristos, ca și asupra lucrării pe care El o împlinește în inima credincioșilor.

Rezultatul acestei învățături era ca „cei care au crezut în Dumnezeu să caute să fie cei dintîi în fapte bune”, rezultat practic în primul rînd și asupra căruia nu putem insista de ajuns, observînd în această epistolă scurtă roadele practice ale învățăturii bune și sănătoase în casa lui Dumnezeu. Așa ar trebui să fie, de altfel, totdeauna creștinismul. Noi nu sîntem născuți din nou, îndreptățiți prin har, moștenitori potrivit cu nădejdea vieții veșnice, doar pentru a ne bucura de aceste privilegii, ci pentru ca ele să exercite o influență binecuvîntată și puternică asupra mersului nostru și asupra celor mai neînsemnate amănunte ale purtării noastre în această lume.

Cunoașterea acestor lucruri trebuie să ne facă să fim cei dintîi în fapte bune, fie în prezența fraților noștri, fie înaintea lumii. Cu cît cunoașterea lucrării harului este mai mare, cu atît mai strălucitoare trebuie să fie mărturia și mai intensă activitatea creștină. Să dea Dumnezeu ca toți copiii lui Dumnezeu care sînt în școala harului să răspundă la această obligație!

Nu vom mai reveni asupra subiectului faptelor bune, deja tratat în amănunt. Numărul mare de versete care le menționează în Noul Testament arată care este însemnătatea lor: Matei 5.16; 26.10 („căci ea a făcut o faptă bună”); Marcu 14.6; Ioan 10.32; Faptele Apostolilor 9.36; Romani 2.7; 13.3; 2 Corinteni 9.8; Efeseni 2.10; Filipeni 1.6; Coloseni 1.10; 2 Tesaloniceni 2.17; 1 Timotei 2.10; 3.1; 5.10,25; 6.18; 2 Timotei 2.21; 3.17; Tit 1.16; 2.7,14; 3.1,8,14; Evrei 10.24; 13.21; 1 Petru 2.12.

Subliniem că o viață creștină fără fapte bune este o viață nefolositoare pentru Hristos. Ce trezire va fi pentru creștinii care n-au înțeles că acela care trăiește din viața lui Hristos nu mai poate „să trăiască pentru el însuși” (2 Corinteni 5.15), cînd vor vedea ce rol neînsemnat au dat ei Domnului și Mîntuitorului lor, la fel și în activitate pentru El!

„Aceste lucruri sînt bune și de folos pentru oameni!”

Ele sînt bune în ochii lui Hristos și în ochii credincioșilor, dar, mai mult, ele sînt „de folos pentru oameni”. Lucrarea lui Hristos este folositoare pentru oameni, deoarece harul Său s-a arătat tuturor oamenilor, ca și dragostea lui Dumnezeu față de ei (2.11; 3.4), dar acum noi trebuie să continuăm această lucrare de har prin purtarea noastră în mijlocul oamenilor, pentru ca să le arătăm cît de prețioasă este lucrarea harului. Lucrarea evanghelizării în această lume, vestirea dragostei lui Dumnezeu față de păcătoși este de o importanță nemărginită, dar purtarea creștinilor este adesea o evanghelizare mult mai puternică decît cuvintele pe care ei ar putea să le rostească (vezi 1 Tesaloniceni 1.8). Iată ce trebuia să caute Tit, dar el trebuia să și evite niște lucruri (să se ferească de ele) - continuare următorul verset -

„Dar de întrebările nebune, de genealogii, de certuri și de lupte privitoare la lege, fereștete, sînt nefolositoare și zadarnice” (versetul 9).

Dacă primele lucruri erau folositoare (versetul 8), acestea sînt nefolositoare.

Genealogiile sau înșiruirile de neamuri fără sfîrșit, sînt concepții fabuloase (de basm) asupra originii și emanației ființelor spirituale. Ele sînt produsul superstiției iudaice, asociată cu filozofia păgînă. Cabala sau tradiția iudaică asupra interpretării Vechiului Testament conține multe afirmații fabuloase referitor la aceste „emanații”. Există, potrivit cu „Cabala”, zece „sefiroți” sau emanații care provin de la Dumnezeu. Ele parcă au sugerat eonii gnosticilor. Pe această teorie se grefa un sistem de magie, consistînd mai ales în folosirea de cuvinte din Scriptură pentru a produce efecte supranaturale.

Genealogiile se referă la doctrinele iudeo-platoniene care de timpuriu au năpădit creștinismul (1 Timotei 1.4). În aceeași categorie intrau „întrebările nebune” ridicate de oameni cu voință proprie, care nu sufereau să fie contrazise de alții (2 Timotei 2.23).

„Certurile” erau urmarea acestora (adică a întrebărilor nebune).

„După întîia și a doua muștrare, depărtează-te de cel care aduce dezbinări, căci știm că un astfel de om s-a abătut și păcătuiește, condamnîndu-se singur” (versetele 10-11).

De toate lucrurile dinainte, Tit trebuia să se ferească (versetul 9), fără a vedea în ele - oricît de condamnable ar fi fost, oricît de nefolositoare și zadarnice - cazuri de excludere. Era de ajuns să se ferească de „întrebările nebune” și să rămînă străin de ele, pentru a vedea dispărînd acest curent nesănătos care căuta să-și facă loc printre sfinți. Existau totuși cazuri în care Tit, căruia apostolul îi acordase autoritatea pentru

a pune în rînduială funcționarea adunării, trebuia să se folosească de această autoritate pentru a împiedica sectele.

Dezbinările puteau să fie pricinuite în sînul Adunării de lucrurile menționate în versetul 9: „certuri, lupte privitoare la lege” etc., fără ca unitatea trupului lui Hristos să fie atacată prin ele (1 Corinteni 10; 11.18). Sectele îi despărțeau pe frați de Adunarea însăși, iar omul care le producea trebuia să fie tratat fără cruțare. El căuta să grupeze în jurul lui un anumit număr de credincioși, constituindu-se el însuși ca centru de strîngere laolaltă. El tăgăduia astfel în chip practic unitatea trupului lui Hristos și pe singurul centru al acestei unități care este Isus Însuși. Învățăturile unui astfel de om puteau foarte bine să nu fie învățături antibiblice, căroră se obișnuiește să li se dea numele de erezii. Era de ajuns să scoată un adevăr de la locul lui, dîndu-i un rol exagerat în totalitatea învățăturilor biblice și să-i adune pe creștini în jurul acestui principiu, fie adevărat sau fals, și în jurul omului care îl întruchipa, pentru a crea o sectă care se despărțea de Adunarea lui Hristos. Acela care ia acest loc și care devine prin aceasta șeful unei partide sau al unei „biserici” în felul lui, trebuie să fie respins fără cruțare, căci el a rupt unitatea și aduce jignire lui Hristos, Capul trupului; dar el nu trebuie respins fără o mustrare prealabilă, avînd drept scop de a-l scoate de pe calea sa cea rea și de a preveni o ruptură în Adunare. Trebuie de asemenea ca mustrarea să nu fie făcută în grabă. Prima trebuie să fie urmată de o a doua. Ele trebuie să fie foarte deosebite una de alta și solemne. Tit știa (versetul 11), acționînd cu autoritate, dar cu măsură, că un astfel de om era abătut; sufletul său era abătut de la bine spre rău și, dacă nu se pocăia la prima mustrare, însemna că el păcătuia cu știință și cu voință; și păcatul, propria voință, nu este în final decît condamnarea omului de către el însuși.

„Cînd voi trimite la tine pe Artema sau pe Tihic, grăbește-te să vii la mine la Nicopolis, căci acolo m-am hotărît să iernez. Ai grijă de legiuitorul Zena și de Apolo să nu ducă lipsă de nimic din ce le trebuie pentru călătoria lor. Trebuie ca și ai noștri să se deprindă să fie cei dinții în fapte bune, pentru cele necesare, ca să nu fie neroditori. Toti cei care sînt cu mine te salută. Salută pe cei care ne iubesc în credință. Harul să fie cu voi cu toți” (versetele 12-15).

Fiecare cuvînt al Sfintei Scripturi are însemnătate. După ce am dat atîtea dovezi în acest studiu despre lucrul acesta, avem un ultim exemplu în cele cîteva versete care încheie epistola. Vedem aici mai întîi că funcțiile lui Tit în Creta, contrariu afirmațiilor teologilor, nu aveau un caracter permanent. Cînd misiunea lui avea să fie terminată și cînd Artema sau Tihic aveau să vină la el, Tit trebuia să se grăbească să se ducă la Nicopolis, la apostolul Pavel care hotărîse să petreacă iarna acolo. Poate este făcută aluzie la această călătorie a lui Tit în 2 Timotei 4.10, dar în acest caz în absenta apostolului, care, din nou prizonier la Roma, știa că vremea plecării lui sosise.

Cît despre Tihic, el este totdeauna prezentat ca trimis de Pavel pentru a informa adunările cu privire la împrejurările în care se afla și a raporta apostolului vești despre starea lor.

Zena, legiuitorul, și Apolo sînt anunțați ca fiind pe punctul de a vizita Creta. Dar Tit nu trebuia să se mărginească la misiunea sa specială, ci să aibă grijă de ei, în așa fel încît nimic să nu le lipsească. Pavel arată aici o grijă deosebită pentru aceia care nu erau în mod special asociați cu el în lucrare. Dar dacă Tit trebuia să arate această rîvnă pentru frații străini care nu făceau parte din anturajul apostolului, „ai noștri” de asemenea, zice el, adică toți sfinții din Creta, trebuiau să învețe (și cum n-ar fi învățat, avînd un astfel de exemplu sub ochi - vezi și capitolul 2.6-7), să fie cei dinții în fapte bune pentru cele necesare. Aceste lucruri necesare nu erau numai de a avea grijă de nevoile săracilor, ci de nevoile credincioșilor slujitori ai lui Hristos, despre care este spus în altă parte că ei erau „străini” și că ei „porniseră la drum pentru dragostea Numelui Lui” (3 Ioan 7). Aceste fapte bune erau partea tuturor credincioșilor și, fără ele, ei ar fi rămas fără roadă.

Se vede în versetul 15 că apostolul era încă înconjurat, în acel moment, de frații care erau însoțitorii săi obișnuiți, în timp ce, în a doua epistolă către Timotei, toți îl părăsiseră, în afară de Luca, credinciosul său tovarăș și slujitor (2 Timotei 1.15; 4.11). Apostolul însuși trimite salutări aceloră care îl iubesc, în această credință comună care îi leagă pe creștini între ei, tot așa cum îi leagă și cu Dumnezeu și cu Hristos. Ultima sa dorință, care ar trebui să fie neîncetat și a noastră, este ca harul să fie cu toți sfinții.

clickbible.org